

EESTI

25

PORDILEHT

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise Osühing

„VIRU“

Tel. aadr.: Viruosa

Tallinnas, Suur Kloostri 22/18

Kõnetraat 437-84

Vabrikud:

Rakveres

Kadrinas

Jõhvis

VALMISTAVAD:

kõrgeväärtuslikku

kartulitärklist

kartulisiirupit

glükoosi

Peaesindaja

A-S. Rumberg, Tuberg ja Ko.

Tallinnas

A-S. „EESTI REISIBÜROO“

Peakontor: Tallinn, Kinga 3, telefon 433-20

Osakonnad: Tartu, Suurturg 7, telefon 3-72.

Pärnu, Rüütli t., Endla majas, tel. 1-13.

Tallinn, Baltijaam, telefon 438-92

Raudteepiletite müük: a) kõikidesse kodumaa jaama-
desse, b) kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük: a) kõikidel kodumaa ja Balti
mere liinidel, b) ookeanipiletid inglise, saksa, prant-
suse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel
kõikidesse suurematesse ulgumere sadamatesse.

Esindus ja agentuur kõikidest suurematest Euroopa
reisibüroodest. Rahavahetus ning valuuta ost ja müük
turistidele. Välismaa passide ja viisnrite muretsemine.

Ringreisipiletid turistidele terves Euroopas.

Õhusõidupiletid „Aero“, „Deruluft“ ja „Loti“ liinidel.

Kohalike omnibuseliinide piletid, o-ü „Mootor“
ja teised.

Nõuanded ja arvestused reise kohta tasuta.

KAUBANDUSÜHISUS

„MINERAAL“

S. BERNER JA P. SANDER

TALLINN,

INSENERI TÄN. 3. TELEFON 462-65

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

17. AASTAKÄIK

Nr. 1

JAANUAR

1936

Toimetaja: **A. ADORF.** Toimkond: mag. **E. Grúnberg,**
dr. **E. Kirschenberg,** **A. Kleinberg** ja **T. Muru.**

Toimeius ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Olümpia-aastal

Oleme astunud olümpia-aastasse, mis oma suurte võistlustega annab kogu maailma spordile juure erilise sisu. Nüüd, olümpiaaastasse astumise eel, on tarvis olukorda hinnata täie objektiivsusega. Lühikese aja kestes, mis on veel jäänud olümpiamängudeni, ei sünni enam suuri imesid. Tuleb püüdnud sellega, et olemasolevat kasutame kõige otstarbekohasemalt.

Olümpiamängudele meilt peaksid määrama kõik mehed, kes seda väärivad. Nimelt kõik need mehed, kes oma võimetega on tõestanud, et nad edukalt suudavad võistelda Berliinis.

Missugusel määral meie sport viimastel aastatel on edenenud ja missugused oleksid meie väljavaated eelolevatel olümpiamängudel?

Sellele vastamisel minu arvamine on niisugune, et meie sport oma saavutustelt on küll tublisti edenenud, kuid see edukäik süüski ei ole mitte nii suur, kui välismaal nende enamikus. Suurte rahvastega võrrelduna on inimmaterjali valiku võimalused meil ju piiratud. Ja seetõttu tõuseb meil suurte rahvaste omast ka vähemal arvul esile fenomenalsete võimega sportlasi. Meie heaks kõneleb küll paremus, et rahvana oleme tsivilisatsiooni pahedest mitte nii palju rikutud, kui seepoolest lugu on mujal, kus suurlinnad tervisele ei jätta avaldamata oma uasavut mõju. Kuid meie suhteliselt parem olukord sellepoolselt ei saa kogumõju suhtes lähedale paremusele, mida suurele mitmekümnemiljonilisele rahvale võistluses väikerahvaga annab just see arvulise vahe kolossaalsus.

Ei ole näha ka muid erilisi põhjuseid, mis lubaksid loota, et lähemad aastad tooksid meil suuremat tõusu — pealegi, kus praegu on täisealiseks saamas see põlv, kes maailmasõja aja raskused on läbi teinud oma varajasemas lapseas. Vastupidi on põhjust olla arvamisel, et see põlv täisealiseks saades on vast kiduramgi kümnekonna aasta eest mehe ikka astunud põlvest.

Eriti suurt optimismi Berliini mängudeks ei saa meie suhtes hellitada. Tagasi vaadates jääb konstateerida, et meie spordi õitseaajaks oli ajavahemik

1922.—1928. aastani, millal Kesk- ja Lääne-Euroopa veel suurel määral kannatas sõja otsekoheselt laastavate järeilmõjude all. Meie mehed olid ka küll käinud sõjast läbi, kuid järelejäänute suhtes seda ilma suurema kannatuseta. See generatsioon oli võrsunud heades oludes. Vabadussõjas võitlemise tõttu jäi puudu küll otsesest sportlikust treeningust, kuid see ei avaldanud kuigi halvavat mõju, kuna treeninguliselt puudujäänud osa sai ja suudeti kiiresti tasa teha. Lääne-Euroopas oli sõja otsekohene mõju ja järeilmõju aga rängem kanda ja see pidurdas seal uue ja noore suurvõimelise sportlas põlve kohest võrsumist. Eelmise põlv aja sportlastena oli deklasseeritud. Ja nii tekkis seal suurem lünk.

Puutuvalt meie spordi ja meie olümpiaedustajate otseselt tehnilisesse arendamisesse ei suuda meie praegu ka sel alal saamtu pidada suuremate rahvastega. Meie ettevalmistused ja treening ei ole nii teaduslikult süstemaatlik kui välismaal, samuti ei oma meie sellele teele asumiseks tarvilikke ainelisi ressursse. Mujal maailmas on ainelised võimalused spordi edendamiseks palju avaramad. Eriti on seda märkida välismaade ettevalmistumisel eelolevateks olümpiamängudeks. Korraldatakse pikaajalisi treeninglaagreid ega vaadata kuludele. Kui aga treeninglaagrit korraldada, siis üksnes eeldusel, et töö seal peab toimuma väga süstemaatliku ja põhjalikuna. Vastasel puhul muutub edukuse tõstmine treeninglaagri läbi küsitavaks. Ja kui treeninglaagrit ikkagi korraldada, siis nõuab see ka kõige paremaid juhte, mille poolest meil olukord samuti ei ole küllaldasemalt rahuldav.

Võrreldes eelmiste olümpiamängude eelsete aegadega on meil aga seekord süüski paremad võimalused ettevalmistumiseks. Kui eelmiste olümpia-aastate alguste kohta võetuna meil kõige suurem olümpiafond olümpia-aasta jaanuaris oli Amsterdamis mängude eel — summalt 10.000 kr., siis meie olümpiafond nüüd, Berliini mängude eelses jaanuaris, on 25.000 kr. ümber. Ettevalmistuste intensiivsem jatkamine on leib praegu juhtide ja hooldajate tööst ja energiast, ning see kõrval endastmõistetavalt võistlejate eneste andumusest.

Konkurents Berliini mängudel kujuneb ülitugevaks, kuid et meie seejuures täieliselt ilma auhinnata jääksime — seda ma küll ei taha uskuda. Mis aga puutub paberil tehtavatesse kalkulatsioonidesse ja enustustesse eelseivate olümpiamängude võitude jagunemise kohta, siis need oma enamikus kaugeltki ei lase pihta. Suurvõistlused ikka ja alati lõovad segamini sääraseid kalkulatsioone. Suurvõistlustel on tähtsal määral närvide ja iseloomu küsimuseks, kes jõuab end läbi lüüa võiduni. Mõned suurvõistlustel suudavad endid rohkesti ületada, teised aga jäävad kaugele taha oma tavalistest parematest võimetest. Nagu näitena niisuguse olümpia-eneseületamise kohta

on meele tuletada Antverpeni mängudelt Lossmani, kes seal maratoni ½ tunni võrra paremini jooksis, ja Klumbergi, kes seal oda oma tavalisest 5—6 m võrra tublimini viskas.

Ma usun meie rahvas olevasse geeniuse südeme-kesse, mis suudab meid ka seekord kanda edule. Ja kuigi sellest hoolimata need eelpoolsed read uuel, alanud olümpia-aastal võivad tunduda pessimistlikena, siis seda suurem on mul endal rõõm pärast, kui tagajärjed kujunevad oodatutest paremateks.

H. TAMMER.

Eesti Spordileht taotleb ka **uuel aastal** Eesti spordi liikumise edu veel tugevamalt ja uuenduslikult.

Eesti Spordileht oma nüüdse sisuga on meie spordilaskonnas tõusnud senisest loetavamaks ja saavutanud suurema leviku.

Eesti Spordilehe aastakäigud on väärtuslikeks käsiraamatuteks igale spordilasele ja spordihuvilisele.

Eesti Spordileht jätkab ka uuel aastal, oma 17. aastakäigul, ilmumist kuukirjana, pöörates tänavu erilisema tähelepanu olümpiamängudele.

OLÜMPIATÄHE ALL!

On alganud uute soovide aasta meie kehalise kasvatuse liikumises. 1935. a. on möödunud ja olümpia-aasta saabunud. Nagu ajakirjandus üksmeelselt on nentunud, oli läinud aasta meie spordiliikumise parimaks. Mitte et seda oleks tunnistanud üksnes spordisaavutuste tõus, ei, seda on tunnistanud võimas tõus ka spordijuhtivas aparatuuris. Rida uuendusi, mille järgi valitses aastaid karjuv nõue, on nüüd libedasti ellu viidud. Liikumise juhtimisele on loodud senisest tugevam alus, mida veelgi tugevdatakse. Lahkhetide kaotamine kehakultuuri sihtkapitalivalitsuse ja kesklüüdi vahel, liikumise juhtimise tsentraliseerimine jne. olid teretulnud sammudeks. Kui mõni eriliit läinud aastal veel lonkas, siis uuel aastal on neis ette näha juhtivkonna muutust.

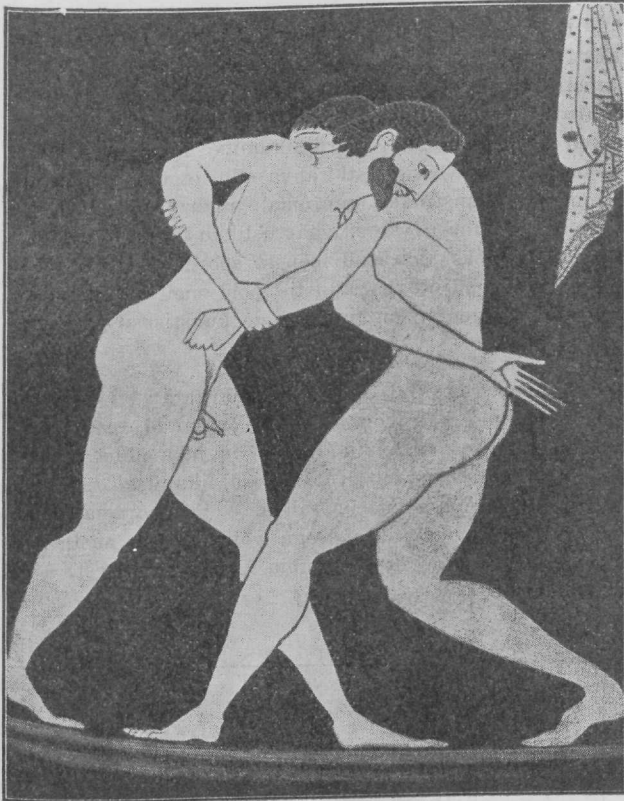
Võime öelda, et olümpiamängudele lähenevate parimate eeldustega. Väärtuslikuks tagatiseks on eeskätt riigivanema annetatud 20.000 krooni olümpiaekspeditsiooni saate- ja ülalpidamise kuludeks. See suur tähelepanu spordile rügi esimeselt kodani-

kult kohustab meid veel intensiivsemale tööle.

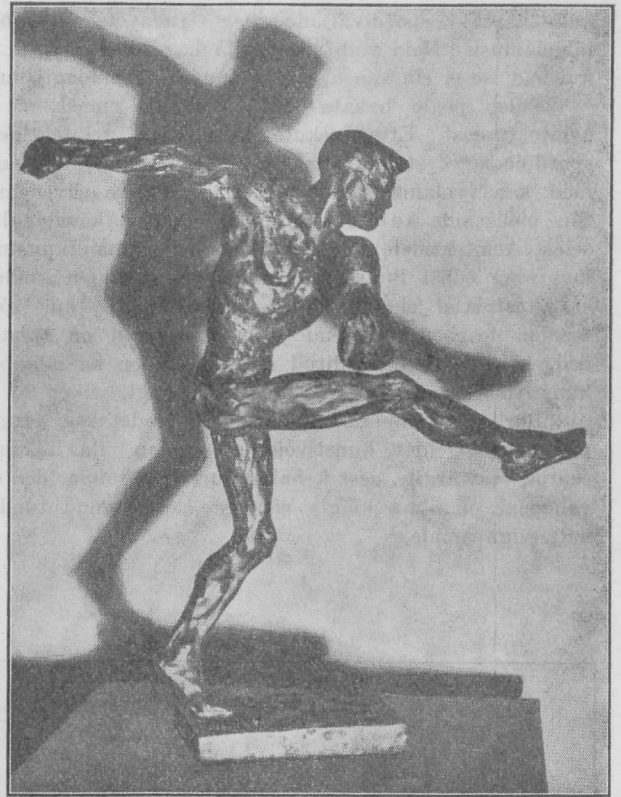
Väärib märkimist, et kui 1934. a. lõpul võisime kindlad olla ainult 20 osavõtja saatmises Berliini, ja kui l. a. alul E. Spordileht võis teatada, et see arv on rõõmustavalt tõusnud kolmekümnele, siis nüüd, uue aasta alul, võime loota umbes viiekümne osavõtja saatmist. Viimase aasta sporditõus on olnud nii võimas, et tahes-tahtmatult tuli olümpiaekspeditsiooni suurendada, sest paljud olid teistele lisaks endile kätte võidelnud olümpiasõidu-õigused. Ja kui sellel viiekümnel Berliinis ja Garmisch-Partenkirchenis on edu, siis võime ette kindlad olla, et 1940. a. ja sellele järgnevatele olümpiamängudele meie ei sõida enam alla poollesaja osavõtjaga. Siis oleme saanud julgustust, et võime õigusega ette valmistada veel suuremal arvul olümpiaatleete ja neid saata rahvuste suurimale konkurentsile.

Olümpiatähe all algab uus aasta ja selle tähe all tahame võidelda ja näidata Eesti visadust ja kõrget spordivaimu!

ALLU ADARI.

MAADCEJATE GRUPP ühel Andokidese vaasil.

Renée Sintenis: JALGPALLIMÄNGIJA.

OLÜMPIAIDEE JA KUNST

Olümpiamängude ametlikus propaganda-väljaandes *Olympische Spiele 1936* võtab sõna Saksa kunstiarvustaja dr. Kurt Biebrach, kes analüüsib kunstiavaldusi seoses spordiga ja ka olümpiamängudega. Kirjutuses avaldatud mõtted väärivad nende tutvustamist ka meie asjasthuvitatud ringkondadele. Alljärgnev kirjutus on tsitaatide kogu ülanimetatud kirjutusest, täiendatuna mõninga kommetaariga.

Et kunst on elu sümbolne kujutus, see tõde on teada kõigile. Elu väljendused ongi selleks materjaliks, mis kunstnikele annavad ideid otsinguteks, ergutavad pingutusele ja loovad hingestatud aluse väljendusvormile. Laiemas ulatuses võttes, on need tegelikult ühed ja needsamad juhtivad põhiideed, mis nii elus kui ka kunstis otsivad ja leiavad endile kuju. Seega on ka tabatud kunsti sügavaim mõiste: elu äratundmine sümbolite kaudu.

Rahvaste ja inimsaatus juhtivad voolud ja ideed on allati leidnud väljendust vastava-aegses kunstiloomingus. Meenutagem kas või keskaja kunsti, mis teatavasti oli kiriklikult orienteerunud, või 16. sajandil asetleidnud n.-n. Bürgertumi ajajärku, mis kunstile andis hoopis erineva sisu. Tähelepanekud teatud ajajärgu kunstist võimaldavad tungida ka selle ajajärgu hingemaailma. Kunstiavalduste kaudu võime mõista iga rahva nii avalikku kui ka eraelu, lühidalt: elu-ideid.

Vanas Hellases oli eluavalduste ja kunstiloomingu süntees täiuslik. Inimkeha ja kehakultuur leidsid suurepärase väljenduse kunstiteostes, mis raiuti kivisse ja muusse ainesse. Ka maalides ja lüürikses loomingu ülistati inimkeha, tema täiuslikkust ja tema saavutusi. Vana-Greeka kunst ja olümpiaidee olid lahutumatud.

Modern-aja olümpiamängude looja parun Pierre de Coubertin oli väga hästi teadlik idee ja kunstiloomingu suurest sidemest. Ta tundis, et uus olümpia-liikumine üksnes siis saavutab oma kandva idee, kui see idee ka kunstis leiab väljendusvormi, kuju. Sellepärast de Coubertin taotles, et olümpiamängud saavutaksid suuremat tähelepanu kunsti- ja kultuurringkondades. Kuid ta püüded jäid kaua tagajärjeta: neid ei mõistetud. Loov kunst oli spordist tol ajal väga kaugel. Kuigi olümpiamängude kavva võeti ka kunstivõistlused — arhitektuuris, maali alal, kujuraimises, luuletamises ja muusikakunstis, — õnnestus nende vastuvõetav läbiviimine alles Amsterdamis 1928. a. Los Angelesi kunstivõistlus andis aga vaatamata suurtele pingutustele ja lootustele väiksemaid tulemusi.

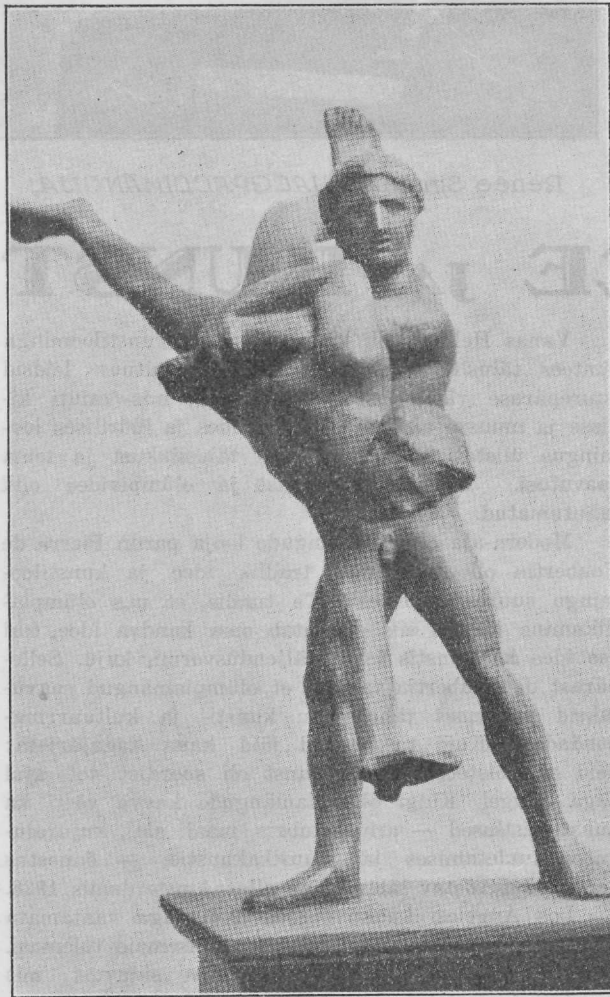
Ei ole kerge luua seda sisemist siduvust, mis kunstnikele vajaline loominguks spordiideedel. Üksnes sedamööda, mida sügavamalt kehakultuuri ja olümpiamängude idee juurdub rahvasse, suudetakse kunstnikke rohkem kaasa tõmmata. Ei saa ju sundida, et kunstni-

kud läheksid spordiväljadele ja -radadele hankima läbielamusi. Neid võib sinna viia kas või vägisi, kuid kui nad ise ei ela kaasa, siis ei suuda nad midagi luua.

Tuleb peale hakata kõigi kunstide emast, s. o. arhitektuurist. Ettepanekute tegemisega arhitektidele spordihoonete, staadionide jne. ehitamiseks õhutatakse neid kaasa elama spordiideele ja neisse süvenema. Siis oleks side kujutava kunstiga rajatud kõvale alusele. Arhitektidele järgneksid kujurid, maalikunstnikud ning edasi luuletajad ja komponistid. On kindel, et kunstnikud ei jää kauaks eemale sealt, kus võib teenida loorbereid ja millest vaimustatud on tuhanded. Ja kui on küünditud selleni, siis on ka olümpia kunstivõistlus saavutanud oma eesmärgi.

Berliini olümpiamängude puhul loodetakse, et sel puhul aset leidev kunstivõistlus suudab olla lähemal seatud eesmärgile, sest kehakultuuri ja olümpia idee on vahepeal maailma kõigis rahvastes juurdunud tunduvalt sügavamale.

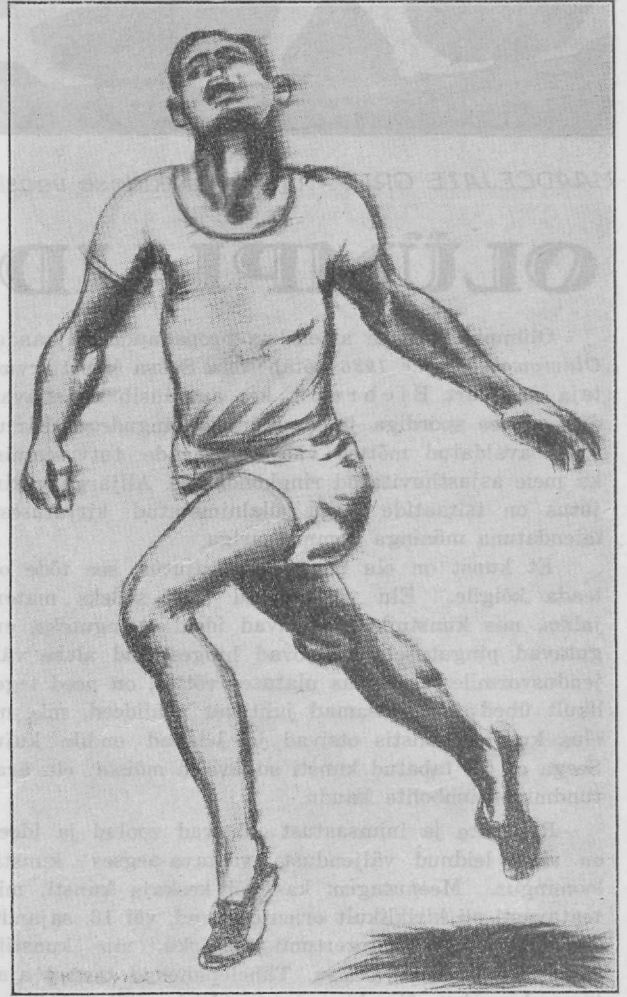
*

MAADLEJAD. Vana-Greeka pronkskuju hilisemas ajast.

Kui nüüd rääkida spordist ja selle avaldustest Eesti kunstis, siis peab kahjuks märkima, et meil isegi kunsti- ja kirjandusearvustajad ei ole kuigi sügavasti haaratud spordiideedest. Veel vähem on seda kunstnikud ja kirjanikud. Spordiliikumine ei ole veel juurdunud nii sügavasti Eesti rahva ellu, et ta oleks kaasa tõmmanud kunstnikke suuremal määral. Meil ei ole tuua vast ühtki kunstiväärtuslikku kirjanduslikku teost, mis oleks haaratud mõnest spordiideest, ja maalikunstis ja kujutavas kunstis pole meil paljuga uhkustada. Pigemini on tunda meie kunstis spordi ignoreerimist.

Viimasemal ajal siiski on märgata tervendavat voolu, millele kahtlemata kaasa aidanud edu meie spordiliikumises. Kunstinäitustel on juba näha teoseid ka sportlikel teemidel. Koos spordiliikumise veel suurema juurdumisega meie rahvasse ja noorema generatsiooni võimule pääsemisega võime mõne aasta pärast ka meie osa võtta olümpia kunstivõistlusest.

A. Kremer-München: INGLASE LOWE LÕPUPINGUTUS.

MEIE MAADLEJATE OLÜMPIASCHANSSEDEST

1 KULD-, 3 HÕBE- JA 1 PRONKSMEDAL?

Olympia-aasta on alanud ja nüüd on kõigi maade olümpiatreeneritel eriti rohkesti tööd ja ühes sellega ka ütlemist oma meeste väljavaadete kohta Berliinis. Mida lähemale augustile, sellele suurele olümpiakuule, seda enam kogu maailma press avaldab treenerite ja teiste asjatundjate ennustusi olümpiamängude võistluslike tagajärgede kujunemise kohta.

Üheks loomulikult endastmõistetavuseks seejuures on, et olümpiatreenerid oma meeste võiduschansside ennustamisel ei ole mingid sünged, musti prille kandvad pessimistlikud oraaklid, vaid vastuoksad: nad on oma kas või saja aastani ulatuvast elueast hoolimata noor-meheliku bravuuriga ja rõõmsa natuuriga inimesed, kelle optimismitlatted näivad ammutamatutena. Ja teisi ei olekski ee kujuteldav. Sest milliseks olümpiatreeneriks saaks olla mees, kes kannataks ebaõnnes-tunist tajuva spleeni all!

Kui nüüd siin allpool avaldame jutuaajamise meie maadlejate olümpiatreeneri N. Kursmaniga, siis ka selles ei saa puududa optimistlikult kõlavaid fanfaarihelisid. Aga igal juhul tuleb kriitikuna N. Kursmani avalduste kohta juba ette ütelda, et need süüski täieliselt püsivad reaalse võimaluste piirides.

Meie maadlejad üksikute spordialade järele võetuna on meile kõige enam toonud olümpiarõivitusid — see on hästi teada. Kõige võidukamad me olime 1928. a. Amsterdamis mängudel, kus meie maadlejad omandasid 2 kuld- ja 1 pronksmedali. Eesti maadlejad siis täitsid need lootused, mis nende pandi — nad osutusid Eesti olümpiameeskonna kandvaks selgrooks rahvusvahelistel kaalukaussidel. Vabamaadluses võitis O. Käpp kuldmedali ja see hea start tekitas greeka-rooma maadluseks juba soovõrd kindla eneseteadvuse, et seda ükski üpardus ei suutnud takistada võitudele pääsemisel. Greeka-rooma maadluses V. Väli tuli esimeseks ja A. Kusnets kolmandaks. Kuid sellele vaatamata oli meil tegemist rohkem ebaõnne kui õnnega. Oleks õnn lõpuni vastu pidanud — seda on nüüd kaheksa aastat pärast A'dami mängusidki mõnus uuesti kuulda — siis Eesti oleks greeka-rooma maadluses võinud olla kolme kuldmedali võitja!

Ebaõnn algas Käpa jalaväinamisega, kellel ilma sellela näisid olevat kindlad väljavaated tulekuks teiskordselt olümpiameistriks! Absoluutselt ei vedanud aga Pütsepal, Pariisi olümpiameistril, kes ilma kahtluse-ta oli kõrbeskaalu parimaks ka Amsterdamis. Pütsepa halvaks ingliski, nagu seda iseloomustas meie tole-aegse olümpiameeskonna juht H. Tammer, oli Rootsi kohtunik E. Roberg, kes mehel oma ilmselt ebaõig-lase talitusviisiga riisus maailmameistri nime juba kolmandat korda...

Pärast 1921. a. Helsingi ja 1922. a. Stokholmi maailmameistrivõistlusi toimus see 1928. a. A'dami mängudel järgmiselt: Pütsep Robergi olles matikohtunikuks maadles daanlase Anderseniga. See matsch oli kassi ja hiire mänguks. Pütsep keerutas daanlast ühest võttest teise. Pütsep läheb liigagi julgeks ja hakkab võtete läbiviimiseks ise sildasid tegema. Korraga kõlab Råbergi vile. Daanlane võidurõõmsana tõstab käe. Esit-eks jäävad kõik inestannult vaatama, siis puhkeb paha-meele-torm. Hoonetäis rahvast vihistab, trambib, kar-

jub. Eesti esindaja esitab protesti ja teatab, et Eesti maadlejad Rootsi kohtuniku Råbergi edasitegutsemise puhul enam ei ilmu matile. R. pärast ei tulnudki enam kohtunikuks, kuid otsus Pütsepa kohta jäi otsuseks. Järgmiseks vastaseks Pütsepaale oli saksl. Leucht. Pütsep sai mängus edasi püsida ainult siis, kui ta seljatab sakslase. Leucht saigi hirmsasti „pek-sa“ Pütsepa käest, otse „koledal kombel“, kuid suutis süüski vältida seljakaotust. Ning lõppeks? Pütsep lan-ges välja, kuna Leucht. kes nii ilmselt oli nõrgem meie mehest, tuli kuldmedalile!

Nii siis Amsterdamis olime lähedal kokku neljale kuldmedalile, kuid ikkagi väga rahuldavana saavuta-sime 2 kuld- ja 1 pronksmedali. Nüüd Berliini mängu-deks N. Kursman ennustab 1 kuld-, 3 hõbe- ja 1 pronks-medal võitmist olümpiamatil. Kuigi vähem kulda kui A'damis, kuid seda rohkem hõbedat, mis punktides an-naks meie maadlejatele selle ennustuse põhjal suurima olümpiatriumi kui ilalgi varemalt.

Kuidas seda ennustatud triumfi reaalsuseks trans-formeerida?

— Ei mingil muul viisil, kui meil tuleb Berliinis esineda täisarvuliste meeskondadega nii greeka-rooma kui vabamaadluses, kõlab vastus N. K-lt.

Ja jätkab: Pärast jõulupausi algasid maadlejate ühisharjutused uuesti 8. jaanuaril. See oli nagu „teise poolaja“ algus ja toimus tavalisest pidulikamana. Kohal olid raskejõustikuliidu esimees O. Köster ja abi-esimees Ed. Köpp. Kalevisse oli kogunenud 24 maadlejat, Spordist ja Kalevist peagu võrdsel arvul.

Olümpiakandidaatide ja nende varumeeste seis matirindel on praegu järgmine (klambrites on toodud varumehe nimi): kõrbeses Sikk (Põntson), sules on kan-didaadi koht täiesti vaba, varumeestena võiksid aga küsimusse tulla harjulane Herman ja Kristal, kerges Väli (tartl. Toots), kergekeskes Puusepp (tartl. Laane), keskes Neo (varumeestena on terve rida üks-teisele lähedastena väga võrdseid: Kullisaar, Frooman, Mägi, Villa, Lõhmus), poolraskes Luiga (viljandl. Ungerson ja Karklin), raskes Palusalu (varus Vükberg ja tartlane Kotkas, noor ja tubli algaja, kes võib esineda ka poolraskes).

Keskkal on meil eriti tugev — mitte üksnes kvantiteedilt, vaid ka kvaliteedilt.

Raskuspunkt ettevalmistuste alal asetseb Tallinnas, kus on koos meie maadlejate paremiku peavägi. Tartu „olümpiafiliaalis“ on kolm meest: kergekaallane Toots, kes väga lootustandev jõud, siis kergekeskkaallane Laane, tubli maadleja, ja kolmandana keskkkaallane Villa. Viljandis on üks olümpialootus — poolraskekaal-lane Ungerson. Küsimuses on ka kõigi nende nelja väljaspool Tallinna elutseva olümpiakaadrisse kuuluva mehe ületoomine Tallinna, mis võimaldaks nende intensiivsemat ja tagajärjekamat treeningut. See oleks teostatav nende meeste teenistuskohaade mur-retsemisega pealinnas. Kuid nende ridade kirjutajal ei ole teada, kas raskejõustikuliit kavatses sellega tulla toime, või peab ta seda mitte tungival tarviliseks.

Eelpool on toodud meie praeguste parimate mati-meeste nimed olümpiakandidaadidena ja nende varu-meestena. Kuid seejuures tuleb rõhutada sõna „pra-

guste", sest mängudeni on veel 6 kuud aega ja selle kestes võib nii koosseisus kui ka paremuse järjestuses toimuda mitmeidki muutusi. Nagu eriti keskkaalus, kus Neod teistest tema kaalukaaslastest natuke ettepoole tõstes seda enam võib aega muutada järgmiste meeste vaheline paremuse järjestus. Ei ole võimatu, et peaaegu iga matsch Kullisaare, Fromani, Mäe, Villa ja Lõhmise vahel, mitte unustades ka Neod, võib anda isesuguseid tulemusi.

See mitme võrdse mehe olemasolu keskkaalus ja edasi kergekaalus (Väli ja Toots) viibki meid lähemale kavale esineda greeka-roma maadluse kõrval ka vabamaadluses. Saab öelda, et vabamaadluses omab erilist tähtsust jõud. Nii meie olümpiatreener arvabki, et Luigal, näiteks, peaks vabamaadluses olema rohkem võiduschansse kui greeka-roma omas. Vabamaadluses vastane ei tohi lähedale minna nii tugevale jõukarule, nagu seda on Luiga, sest see võiks osutada otsustavalt ohtlikuks. Ja kuigi lähedale on mindud, siis säärast karu vabamaadluses haarata osutub raskeks. Jõuliste maadlejatena oleksid vabamaadluse meesteks veel Kullisaar ja Frooman, eriti Kullisaar.

Koostame siis meie vabamaadluse meeskonna tema kõige esialgsemal kujul. See koosseis oleks järgmine: kärbeskandidaati praegu ei ole, praegu teise järgu mehena selles kaalus on nimetada Põntsoni, sules Kristal (vabamaadluses on eeldada tema esinemist edukamana kui greeka-romas), kerges Toots, kergekeskes oleks kaks kandidaati — Laan ja Väärt, keskes samuti kaks — Kullisaar ja Frooman, kuna Mägi vabamaadluse tarvis osutuks teistest veidi nõrgemaks, poolraske Ungerson, ja raske Kotkas, kes on jõuline ja seejuures kiire.

See on meie vabamaadluse meeskonna kõige esialgsem koosseis. Ei ole unustada, et vabamaadluses ja greeka-roma maadluses võistlused Berliinis toimuvad mitte üheaegselt, vaid üksteisele järgnevatena, mille tõttu ei ole võimatu, et mõni meie eriti vastupidavaist meestest võiks sooritada mõlemad tsükliid.

Edasi kõneleb kahe täisarvulise meeskonna väljasaatmise poolt veel mitugi muud asjaolu. Nii nimelt see, et meist nõrgemadki maadlusrahvad, nagu näiteks Ungari, saavad oma maadlusliku nimekuuse säilitamiseks ja kindlustamiseks välja kaks meeskonda. Edasi on praegu küll veel selgumata, milliseks arvuliselt ja klassilt kujuneb osavõtt vabamaadluse turniirist Berliinis, kuid süiski on põhjust arvata, et vabamaadluse turniir Berliinis tuleb võistlejatelt sama rohkearvuline, nagu greeka-romagi oma, kuid klassilt siiski veidi kõhetum greeka-roma omast. See aga tähendab ei miskit muud kui seda, et seal suudaksid rahuldavalt heidelda ka meie mitte kõige paremad. Kuid põhjused meie osavõtuks ka vabamaadluse turniirist ei ole sellega veel lõpuni loetletud. Meie kavatseme ju Euroopa 1938. a. greeka-roma maadluse esivõistlusi saada oma korraldada Tallinna ning selle läbi viimiseks on tarviline, et meie mitte üksnes oma rohkearvulise maadlejate kaadri olemasolu demonstreerimiseks, vaid sellest veelgi tähtsamana — meie maadlejatele rahvusvaheliste kogemuste andmiseks esineksime kahe meeskonnaga. On ju tõenäoline, et 1938. aasta euroopavõistlustest Tallinnas tuleks meie edustajana greeka-roma maadluses osa võtta nii mõnelgi nendest meestest, kes nüüd Berliinis esineksid meie vabamaadlejatena, sest järk-järgult, aasta-aastalt, langeb eest vamu mehi ikka välja ja nende asemele tuleb astuda nooremalt. Praegu me ei saa ju seda taheski kujutleda, et meie tänavune Berliini-aegne vabamaadleja osutuks 1938. a. sedavõrd oma ala spetsialistiks, et ta siis oma võimetelt ei suudaks olla meie tipumeheks greeka-roma maadluses.

Kui meie osavõtt vabamaadlusest täisarvulise meeskonnaga on otsustatud, siis vabamaadlejatele tuleks viimasel kahel kuul enne mängusid anda eriettevalmistust vabamaadluse alal.

Nüüd treener N. Kursmani kindel seisukoht:

— Minu arvates tuleks meil ka vabamaadluses kindlasti välja saata meeskond. Need mehed, meie vabamaadlejad, igal ajal suudaksid esineda võrdväärtiliselt meie teiste alade olümpia-võistlejatele. Kui meie vabamaadlejad kaotaksid, siis kaotaksid nad a usalt, see tähendab seda, et nad kaotaksid vahvas võitluses, kus kaotuspunkte andvateks on töövõidudki. Igal juhul meie vabamaadlejad oleksid Berliinis üksusteks, kellega tõsiselt arvestaks iga vastane.

— Sest kui võrast rahvusest maadleja matil oma vastasena näeb eestlast, siis on kindel, et seda eestlast vaadatakse jalatallast pealaeni. Kõik paremad maadlejad igatsevad alul, esimestes matschides, näha oma vastasteks, ütleme auusterlasi ja poolakaid, kuid mitte eestlast. Sest eestlane ei ole kerge pala. Samuti ka meie maadlejad tunnevad rõõmu, kui loos neid alul viib kokku mitte soomlase, rootslase või sakslasega, vaid muude rahvuste maadlejatega.

— Nagu ütlesin, peavad meie maadlejad kahe meeskonna kohta, kordan, et kahe meeskonna kohta Berliinist tooma 1 esimese, 3 teist ja 1 kolmanda auhinna. See ei ole kõige suuremalt võetud, sest arvan, et meil on koguni kolm aspiranti kuldmedalitele. Eeltingimuseks selle enmüstatud edukuse teostamiseks on muidugi see, et meie maadlejates säilib see ind, mis nendes oli enne Tuuraani turniiri. Tuleb mehi ergutada suuremateks saavutusteks ja siis ei lähe meil halvemini kui Amsterdamis, kuigi seal meie maadlejad ebaõnnegi juures tulid toime suursaavutustega.

N. Kursman oli lähemalt vestelnud ka Ed. Pütsepaaga, meie Pariisi olümpiameistriga, kes juba üle aasta on treeneriks Lätis ja hiljuti täbisõidul Helsingi viibis Tallinnas.

Meie treener tundis huvi, miks Läti parima koosseisuga maadlusmeeskond oma hiljutisel võistlusel Tartus kaotas, kuigi napilt, kuid ikkagi kaotas sealselale Kalevile.

Pütsep vastas, et vamu maadlejaid on raske sundida muutma nende võitlusstiili. Läti praegustest noorematest maadlejatest ei saa aga asja, s. o. rahvusvahelise klassi mehi, enne paari aastat. Siis alles võib Lätis kõnelema hakata kavatsustest võita teisi kangemaid. Praegused Läti paremad maadlejad, kes on vanema kooli mehed, ei taha oma võitlustaktikat muuta. Nad maadlevad ja teevad võtteid ikka nii, nagu nemad ise seda õigeks peavad. Mis muusse aga puutub, siis Pütsepa seletusel on olud sportimiseks Lätis praegu rahuldavad, kuna riigilt saadakse õige suur toetust. Rahaliste ressursside puuduse üle nii siis seal kaevata ei ole. Berliini saadab Läti maadluses arvatavasti täisarvulise meeskonna.

Meil on olemas kavatsus pidada Lätiga maavõistlus veel enne Berliini mängusid. Kuid tuleb öelda, et Läti põikleb sellest ära. Ühest küljest on see ka mõistetav — nendel on spordi edendamiseks käes riigisummad, kui aga seejuures järjest kaotusi tuleb, siis võiks see erialaliselt vähem asjatundlikes, kuid seda enam võimusuuremate ringides tekitada vildaku mulje, nagu oleks riiklik toetus tulde visatud. Leeduga aga oleksid lätlased nõus maadlus-maavõistlust pidama vist küll igal ajal — sest seal on Lätis oodata ainult võitu.

Meie maadlejatele on tugevamate katsetena ette nähtud teatavasti seeriarvõistlused, mida peetakse iga kuu. Peale selle on nendest tähtsama eriettevõtena ette nähtud suured rahvusvahelised võistlused, mis peetakse arvatavasti veebruari teisel poolel. Nendele võistlustele tahetakse kutsuda Läti raskemate kaalude kolm paremat — Zveiniks, Bietaags ja Kavals, edasi eriti tähtsa külalisena saksl. Ehrl vastaseks Väljale ning ka üks saksa keskkaallane. Oleks soovitar ja tarviline ka rootslase Cadieri saamine.

Kirjavahetus selleks on käimas, nagu kinnitas N. Kursman. Kuid siiski tundub kahtlasena, kas nii suurte võistluste korraldamisest meil asja saab, kuigi need meie maadlejatele on otse hädatarvilised. Kahtlasena tundub sääraste võistlustega toimetulek seepärast, et need nõuavad palju suuremal määral otse asjaajamisliikluga ettevalmistust, kui seda meil juhtivateski ringides üldiselt osatakse arvata. Kuid seda kahtluse avaldamist kõrvale jättes tuleb siin säärase võistluste korraldamist võtta kindla lubadusena ja selle andmise eest juba ette tänu avaldada. Kui nendest võistlustest aga pärastpoole midagi ei peaks välja tulema, siis on nüüd avaldatud tänu arvesse võttes hiljem põhjendatum ja ühtlasi hõlpsam asuda uue hinnangu tegemisele.

Asume uuesti kõnelusesse N. Kursmaniga.

— Suvel võtame maadlejate harjutuskavasse vaheldusena ujumise. 6—7 kuud harjutust — see ilma vaheldusteta muutub tüütavaks ja peale selle võib koguni halvavat mõju avaldada. Esivõistlused tulevad olümpiamängude tõttu tänava pidamisele tavalisest hiljemalt, nimelt juunikuus Tallinnas. Pärast esivõistlusi antakse meie olümpiamaadlejatele nädalane puhkus, et mehed selle aja kestes oma akumulaatoreid täidaksid uue energiaga.

— Siis järgneb internaat, või olümpialaager, nüü kuidas soovitakse seda nimetada. Ma olen arvamisel, et 1 päev internaati, nagu seda on praktiseeritud jalgpallimeestega, tähendab sedasama, mis 1 päev kart-sas istumist. Olümpialaager internaadina ei tohi kestvuselt olla lühem kui 3 nädalat. Soovitavam on aga üks kuu. On kõneldud, et olümpialaagri asukohaks valitakse mitte Tallinn, vaid Koitjärve või Viljandi. Seejuures on võimalik ja tõenäolinegi, et olümpialaager tuleb ühine kogu meie olümpia-meeskonnale, kelle kandvamateks osadeks on raskejõustiklased ühes kergejõustiklastega.

— Olümpiakomiteelt ettevalmistusteks antud summade kohta ei saa jätta ütlemata, et need tunduvad väikestena. Enne tuleb anda, siis nõuda. Ahul igale olümpiakandidaadile ei olnud ette nähtudki sauna ja massaashi võimaldamist. Nüüd on eeldusi selle saamiseks kõigile olümpiakaadrisse kuuluvaile meestele, mitte üksnes kandidaatidele, vaid ka nende varumeestele. Summasid ettevalmistusteks tuleks suurendada nüüelda lisaeelarve korras. Meestele peab andma rohkem võimalusi harjutamiseks — mitte üksnes olümpiamängudeks, vaid juba nüüd tähtsust omavana ka 1928. a. euroopavõistlusteks.

— Tuleb oodata ka, et olümpiamängudeks seltskonnalt pandaks välja preemiaid olümpiavõitude saavutamise puhul. Seni on olnud nii, et atleet

pärast kõige pingutuslikumat ja ennastohverdavamat harjutust ja võistlust tuleb olümpiamängudel võitjaks, saab diplomi ja kuldauraha, kuid sellest edasi peab jälle — sadamas kotte kandma. Meil tuleb nagu mujalgi praktiseeritavana sisse seada eriauhinnad olümpiavõitjatele, kas või „ümbrikena“.

Kui meil riigivanem on välja pannud kirjanduslikud auhinnad, siis tohib loota ja oodata, et meil tuleksid väljapanekule ka selletaolised spordiauhinnad. Pealegi kus meie sport on rahvusvaheliselt selgesti kõrgemal tasemel kui meie kirjandus ja kunst. On ju ilmkindel, et eestlaste võidud olümpiamängudel on üldtähtsuselt vähem nende isiklikeks saavutusteks kui rahvuslikuks saavutuseks. Arvuliselt oleks võimatu öelda, kui palju maailmalehti kirjutavad Eestist ja eestlastest meie võitude puhul olümpiamängudel, kuid väga ja väga suure ulatusega on see Eesti tutvustamine kogu maailmale meie olümpiavõitude läbi küll ja küll.

Tuleb oma poolt lisada, et see jutuaajamise kaaslase eelpoolne avaldus on õige läbi ja läbi. Ja tuleb meele, kuidas 1928. a. „Päevalehe“ toimetuses töötades tolleegne peatoimetaja G. E. Luiga Amsterdamis olümpiamängude ajal tuli töölaua juure ja küsis, kas Amsterdamis meie mehed on ka võitnud? Ja kui talle oli vastata, et Tammerilt oli saabunud traaditeade juba teise, meie poolt võidetud kuldmedali kohta, siis G. E. Luiga lausus kindla objektiivsusega hääl: „Mis nad ikka räägivad meie kunsti ja kirjanduse nüü kõrgest väärtusest! Kus on meie kunstil ja kirjandusel niisuguseid tagajärgi ja võituseid, nagu meie spordil?“

See tundus täisõigena ja tundub seda säärasena ka praegu. Kuid mis pani imestama, oli see, et vanapõlve mees mõistis seda tähele panna. Ja mitte üksnes tähele panna, vaid veel enamgi: avaldada.

— Kuigi meie olümpia-ettevalmistus algas viimasele veerandil, ütles lõppeks meie olümpia-treener, loodame siiski teha kõik võimaliku ning esineda mitte halvemini kui varematal mängudel.

Aimult nendes kahes sõnas „mitte halvemini“ näis kõlavat nagu õrnalt pessimistlikku allheli kogu selle optimismi-kontserdi sekka, sest „mitte halvemini“ ei ole kõige rahuldavamal määral küllalt, kuna kogu maailm rühub saavutustele, mis on „mitte halvemini“, vaid mis tähendavad „edasi“.

„Viimasegi veerandil“ on veel võimalusi jõuda „edasi“, kui selleks kõik teevad kõik — sportlased, treener ja juhid ning seltskond.

Toomas Kivi.

E. Spordilehe

veebruarikuu-number

ilmub 21. veebruaril

Garmisch-Partenkircheni

Taliolümpiamängude erinumbrina

vähemalt kafekordses kaustas

Jää ja lume olümpia

J. Peterson

Maailma parimad talispordlased kogunevad veebruaril alul Saksamaale Baieri mägestikku, et Garmisch-Partenkirchenis võistelda neljandatel taliolümpiamängudel. Jääs ja lumes, suuskadel, uiskudel ja bob'idel võistlevad seal 6.—16. veebruarini kahekümne kaheksa rahvuse parimad 97-mel võistlusalal, taotledes kodumaale olümpiavõitude toomist. Taliolümpiamängud olümpiamängude noorima vennana on omandamas järjest suuremat tähtsust ja selle vägeva töusu demonstratsiooniks kujunevadki eelseisvad Garmisch-Partenkircheni päevad, mis on laiaulatuslikuks sissejuhatuseks suviste Berliini olümpiamängudele.

Saksa hiiglasliku eeltöö ja praegu kogu maailmas valitseva elava huvi tõttu ei ole kahelda, et Ga' Pa' talimängud kujuneksid suurimaks talispordisündmuseks senises spordiajaloo, trumbates üle kõik senipeetud. Kolm taliolümpiat on seni olnud — 1924. a. Chamonix'is, 1928. a. St. Moritzis, 1932. a. Lake Placid'is —, kuid ükski neist ei suuda võistelda eelseisvaga. Eesti ei jää sedapuhku eemale, kuigi oodatavasti on esindatud kõige minimaalsel määral. Vaevalt eelseisvad paar nädalat, mis lahutavad spordi maailma veel Ga' Pa' päevadest, suudavad tuua muutust praegustesse töökspidamistesse ja rahanappusesse rohkemaarvulise meeskonna saatmiseks.

Läti on meid sel alal suuresti üle trumbanud ja saadab peale rea kiirusutajate, suusatajate ja iluuisutajate veel isegi jäähokimeeskonna! Ei saa arvata, nagu oleks lätlastel edukaks esinemiseks palju rohkem väljavaateid kui meie talispordlastel. Väljavaated olümpiavõitude saavutamiseks puuduvad mõlemal, ent Läti oskab suuremalt ja õiglasemalt hinnata seda propagandalist tähtsust, mida annab taliolümpiamängudest rohkemaarvuline osavõtt Lätile teiste spordirahvaste seas ja — eelkõige — talispordi enda propagandaks kodumaal. Ainsaks lohutuseks kõige selle juures on, et meie spordipress on Ga' Pa's esindatud tugevamini kui kunagi varem taliolümpiamängudel: praegu on teada juba kolme sporditoimetaja kindel sõit

Ga' Pa'sse meie spordirahva otseseks informeerimiseks Berliini olümpiamängude vägevast sissejuhatusest.

Zugspitze, Saksamaa kõrgeima mäetipu, jalal võistleb olümpia vande andmise järele ligi 1500 talispordlast, kellest parimate nimed on ajakirjanduse kaudu saanud juba kogu maailmale teatavaks. Üksteist päeva kestavad võistlused. Bob'i sõitjad oma kahe- ja neljameheliste bob-idega võistlevad Riessensee juures. Kiiruisklejad oma neljal traditsioonilisel distantstil — 500, 1500, 5000, 10.000 m — kihutavad Riessensee jääväljal. Iluuisutajad sooritavad oma kooli-, vaba- ja paarisõidu värskel kunstjää-staadionil Ga' Pa' jaamahoone lähedal. Jäähokilahingud kestavad vaheldumisi Riessensee ja kunstjää-staadionil. 18 ja 50 km ning teatesuusatajate ja suusahüppajate paraadiväljaks on Gudibergi suusastaadion. Mäesuusatajate lähtepaigaks on 1719 m kõrgusel asetsev Kreuzjoch, slalomi-võistlejatel on võistluskoht Hausbergi juures. Nendele olümpiavõistlusaladele lisanduvad veel sõjaväeline patrullsuusatamine ühes laskmisega ja curling, mida sakslased nimetavad jäällaskmiseks, Toomas Kivi aga pärast Chamonx' talimänge „vagusate hullude mänguks“, demonstratsioonivõistlustena.

Selle laiaulatusliku võistluskava läbiviimiseks, umbes 4000-pealise võistlejate, nende saatjaskonna ja ametisikute ning rohke pealtvaatajate-massi vastuvõtmiseks ja nende eest hoolitsemiseks — Ga' Pa'sse oodatakse tähtsamatel võistluspäevadel 100 tuhat pealtvaatajat! — varustub praegu Garmisch-Partenkirchen palavikuliselt. Ehitatakse ja korraldatakse teid, maju, hooneid... Huglfingi ja Hechendorfi vahel on ehitatud juure uus paar raudteeroopaid ja vana suuremalt osalt uuendatud. Müncheni ja Garmischi vahelisel autoteel, mis ristleb raudteega viis korda, on ehitatud Eschenlohe lähedal juure isegi kaksk tunnelit, üks 600, teine 200 m pikkune, et vältida sõidukite liiklemise takistust raudteerongide läbi.

Garmisch-Partenkircheni enast pole enam ära tundagi. Mõlemad asulad, mille elanikkond ulatub 15 tuhande peani, on liidetud ühiseks olümpialinnaks. Peagu kõigi hoonete fassaadid on ehitatud kaunimaks ja hooned uuesti värvitud. Ehitatud on juure rida sildasid liiklemise hõlbustamiseks, uus jaamahooned ja jaamahotell. Tehtud on kõik, et olümpiakülalisi vastu võtta võimalikult paremini. Suurte eeltööde läbi on saanud võimalikuks, et Garmisch-Partenkirchen on võimeline pakkuma 10.000 olümpiakülalisele ööbimisvõimalust. Ei saa jätta märkimata, kuigi palju jääb ütle-mata, et olümpia puhuks ehitati lisaks toredale olümpiahoonele veel uus raekoda!

Ga' Pa' talimängude keskkohaks kujuneb suusa-staadion Gudi mäe juures, kus peetakse talimängude ava- ja lõpp-pidustused ning kus on suusatamis-võistluste lähe ja lõpp. Samale suusastaadionile lõpevad nii suur kui ka väike suusahüppemägi, mis asetsevad kõrvuti. Kui seal veidi vaadata ringi, saab kohe aru väitest, et suusastaadion on võimeline mahutama 100 tuhat pealtvaatajat ja et see väide pole sugugi liialdatud. Suures ringis ümber oru tõusevad tribüünid istujaile ja seisjaile. Kõikjal orukülgedel on ruumi roh-kemagi arvu pealtvaatajate mahutamiseks. 80.000 pealtvaatajale on vaade täiesti vaba suusahüpete jäl-gimiseks ja ainult 20.000-le on vaade osaliselt takis-tatud.

Gudi mäe, Gudiberghi, juures asetseb 30 m kõrgune raudtorn, kus esmakordselt talimängude ajaloo süüdatakse avapidustustel olümpiavande andmise ajal põ-lemas sümbolne olümpiatuli, mis leegitseb propaagaasist. Selle torni juures jaotatakse taliolümpia lõpp-pidustustel võitjatele kuld-, hõbe- ja pronks-olüm-piamedalid. Kahe kõrge org-tribüüni vahele on koha-

lik omavalitsus ehitanud jääva, kivist maja — olümpiahoone. See oma hotelliga sarnleva väli-musega tundub pealtvaatajaille külma käes soojapakku-vana juba ainult silmavaatega temale. Tegelikult si-saldabki hoone restoraniruumid ja õlletoa, millest sakslane ei oska oma elu ette kujutada. See on aga kõik kõrvalasi — hoone tõelist iseloomu näeb alles üksest sisse astunult. Hoone sisaldab tegevsporlastele ja esindajatele säärased klubiruumid, millest muga-vamaid on raske ette kujutada. Vanni, massaaži- ja riietusruumid vahelduvad avarate, mugavate ajaviite- ja tööruumidega. Suur aatribüün pakub vaimustava väl-javaate lumest kiirgavatele võistluspaikadele ja nende taga taevasse tõusvatele mäehelatele. Kellel on isu täis võistluste jälgimisest või tahab lasta puhata võist-luspingest haaratud närvidel, võib sammuda alla keldri-ruumi mängima veeremängu. Tööruumide juures on avar postkontor publiku ja ajalehemeeste kõigi vasta-vate soovide rahuldamiseks. Samas asetseb ka kümme häälekindlate seintega ruumi, kust võiakse kümnes erikeeles anda edasi raadioteateid.

Taliolümpia ärasulamise vältimiseks on ametis partenkirchenlane Wagner, tüübiline bairlane. Ta ei saa küll kuidagi mingisuguseid juhtmeid möda saata hüppemägedele ja suusatamisradadele külmalai-neid ja seega päikest välja naerda, kuid tema ülesan-deks on siiski loodusjõududega võitlemine. Ülal Alpi-des on lumetagavarad määratu suured ja sulama-tud. Kas oleks midagi lihtsamat kui sealt ülalt lund vedada alla? See ei oleks esmakordne, kus Wagneril tuleks vedada lund mägedelt alla hüppemäge-dele ja suusatajate lähte- ning lõpp-paikadele. Kui aga soojus saaks ka sellele lumele hädaohtlikuks, teda su-lama pannes või pehmeks tehes, nii et ta hakkab

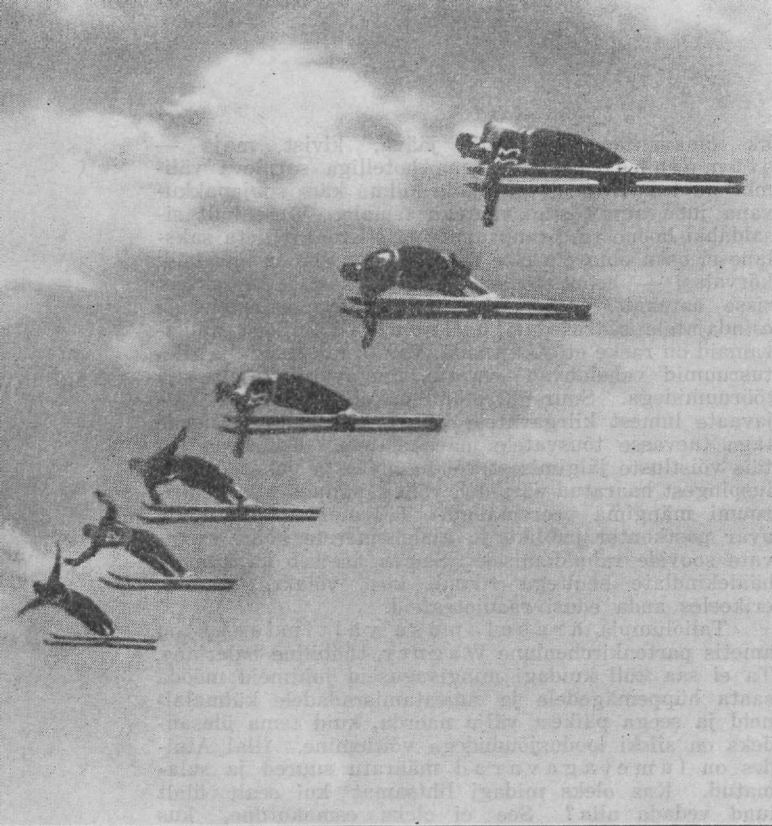

Kõik sportlased

TARVITAVAD

P. K. „ESTONIA“
TALLINNA KESKMEIEREI

PIIMA
JA
PIIMASAADUSI

ESKAADER LENDAVAI SUUSATAJAI!
Önnestunud fotomontaasj suusahüppajatest.
Jälgige haruldast kehaõoid!

kleepuma suuskade külge, siis läheb Wagner oma suustega tagavarakeldrisse „lumetsemendi“ järele ja võistlused võivad käia oma rada. See lumetsemend, ammoniaagi- või salmiaagi-segu, hoiab nimelt alal külma. Ja nii palju lund, kui seda vajavad hüppemäed, saab sellise lumetsemendi abil küllalt hoida vajalises seisukorras. Parem ja ilusam on muidugi, kui taevast laseb lahkelt sadada loomulikku lund. Parem eriti sel-leparast, et ainult loomuliku lume ja õige ilmastiku puhul uus olümpiahüppemägi saab näidata, kuivõrd pikki hüppeid ta võimaldab. Oma 44 m kõrgusega ja 83 m pikkuse hoovõtuteega ning 33° langusega võimaldab ta kuni 90-km tunniikiiruse arendamise ja sellega hüppeid üle 80 meetri. Olümpia hüppemäe rekordiks on praegu 84 m, mille saavutas norralane Sörensen läinud talvel.

Suur hüppemägi on ainult meistritele, suusahüpete spetsialistidele, sest 111-m kõrgusvahe ja 42-m püstloodjoones arvestatud languse läbistamine sirges kehahoius ja kindlas seisakus pole sugugi naljasi. Kombineeritud suusatamisest osavõtjatele on määratud seetõttu suure hüppemäe kõrval asetsev väike hüppemägi, mis võimaldab kuni 50-meetrilisi hüppeid. Väikese hüppemäe kallak on ainult 18°, kõrgusvahe lähte- ja maandumispaiga vahel 91 m, püstloodjoones arvestatud langus eriti hea hüppe puhul ainult 25 meetrit. Öhtupimeduses ja öösi sooritatavateks efektiivsiks hüpeteks annavad kogu ümbruskonnale küllaldaselt valgust selleks eriti üles seatud helgiviskajad, mis aga kuidagi ei pimesta hüppajate silmi. Kohtunikatorid on ehitatud sääraselt mõlema hüppemäe vahele, et nad võimaldavad vaate kogu ümbruskonnale.

Suusastaadion oleks aga ainult suusahüppajate, mitte aga pealtvaatajate paradisiiks, kui mitte tema juures ei toimuks kõigi suusatamisvõistluste peamomendid — 18, 50 km ja teatesuusatamise lähe ja lõpp, sama ka sõjaväe patrullsuusatamise. Patrullsuusatajatel laskmine toimub muidugi arusaadavatel põhjustel eemal, et publikul võistluste jälgimine oleks

täiesti hädaohutu. Kõigil võistlusradadel kontrolli teostajaks on Saksa kaitseväge, kellel see töö pole sugugi väike, kuna märkida ja korras hoida on 218 km võistlusradasid, kusjuures igal kilomeetril on kontrollpost! Gudibergeri juures keeb paljude võistlusalade tõttu igal olümpiapäeval kibe tegevus. Üle kogu maailma on juba levinud Ga' Pa' suusaparadiisi kuulsus. Et seal võistlused kujunevad kaunis kibedateks ja võivad teha vastuvõtjate, saksa sportlaste, elu päris kibedaks, selle eest hoolitsevad juba olümpiapäevadeks kohale sõitvad rahvusvahelised suurused.

Jääsportlastele on Garmisch-Partenkircheni uue jaamahoone lähedale ehitatud kunstjäästaadion, mis on määratud iluisutajatele ja jäähokivõistlusteks. Jääväli on 30×60 m suurune ja teda ümbritseb puust staadioniehitus. 60 meetri pikkune peatribüün on kaetud katusega. Istekohtadel istujail on näod lõuna poole, kus avaneb ilus vaade mäeahelikule, millest kergib teiste taga kõige kõrgemale Zugspitze. Idapool masinahoone ees on 18 meetri kõrgune pressitorn kolmekordse palkoniga, millest ülemine asetseb umbes viienda-kuuenda majakorra kõrgusel parema vaate võimaldamiseks. Kogu jäävälja ümbritseb puutribüün, mis mahutab umbes 10.000 pealtvaatajat. Igasugused vajalised ruumid on ehitatud tribüüni alla. Olümpia jäästaadioni ristseteks olid Saksa talispordi 1935. a. esivõistlused.

Kiiruisutajatele on korraldatud Riesserseel kõigile nõuetele ja määrustele vastav jäärada, millest seespool kaks välja jäähoki-turniiri eel- ja vaheringideks — osa neist tuleb pidamisele Riesserseel, et jäästaadioni mitte liialt koormata. See järv on Saksamaa järvedest esimene sügisel kinni külmama ja viimne kevadel lakti sulama. Mägestiku tõttu on järv kaitstud soojade tuulte ja õhuvoolude eest, nii et soojade ilmade ja sula korral ei ähvarda kiiruiskleemisvõistlusi „ärasulamise“ hädaohu. Igaks juhtumiks seisab varuks veel kunstjäästaadion. Kiiruisutamisevõistlustel lähe ja lõpp on tribüüni ees, mis mahutab rohkem pealtvaatajaid.

Omaette spordiks on taliolümpiamängudel kujunenud bobisõit, bobsleigh mis on üldse hädaohulikemaid ja ärevusttekitavamaid spordialasid. Juba kahe-mehebob kaalub 160, nelja-mehe oma koguni 220 kg. Selle raskuse tõttu, mida suurendab veel meeskonna kehakaal, suure langusega peegelsiledat jääteed mööda alla kihutades, kusjuures meeskond kehadega sõtsutades hoogu veel juure annab, võib ületada isegi 100-km tunniikiiruse. Hädaohulikkus teeb bobisõidu mitte ükski suur kiirus, vaid palju enam suur kurviderohkus. Kurv järgneb kurvile lühikese maa tagant ja sõites peab bobijuht sekundi murdosa vältel suutma orienteeruda ning tüüriga hoidma bobi kurvi kallakuil, et vältida sõiduteelt väljalendamist. Iga bob on varustatud piduriga, ent see leiab selles hulljulgete spordis väga vähe kasutamist. Bobisõidus edu saavutamise eeltingimusteks on pöörane julgus, rahulik käsi bobi juhtimiseks ja kõige suurematele pingutustele vastupanevad närvid.

Täiesti uut bobiteed Riesserse juures peetakse praegu maailma parimaks. Lähe asetseb ümmarguselt 2000 m kõrgusel mägestikus. Elektriseade veab bobid ja nende meeskonnad sinna üles. Võidusõidul ajamõõtmine sünnib automaatselt töötava elektrikellaga. Umbes 10-prots. langusega läheb bobitee lõppsihni, kusjuures läbistada on 15 mitmesugust kurvi, millest igaküls tuleb võtta isemoodi. Kogu tee on 1600 meetrit pikk ja rekordsõitudel on selle maa läbistamis saadud keskmiseks tunniikiiruseks 75 km, suurimaks kiiruseks aga üksikutele teosadel 90—100 km tunnis! Vaevalt 100 m kaugusel lähtest on n. n. looping, kahekordne kurv. Siis lühikeste otsesõitude järele tuleb labürint — viis kurvi üksteisega seoses. Tähtsaimaks on 180°-line n. n. Baieri kurv, mis on alati võidusõidu otsustajaks. Seal ebaõigel kurvivõt-

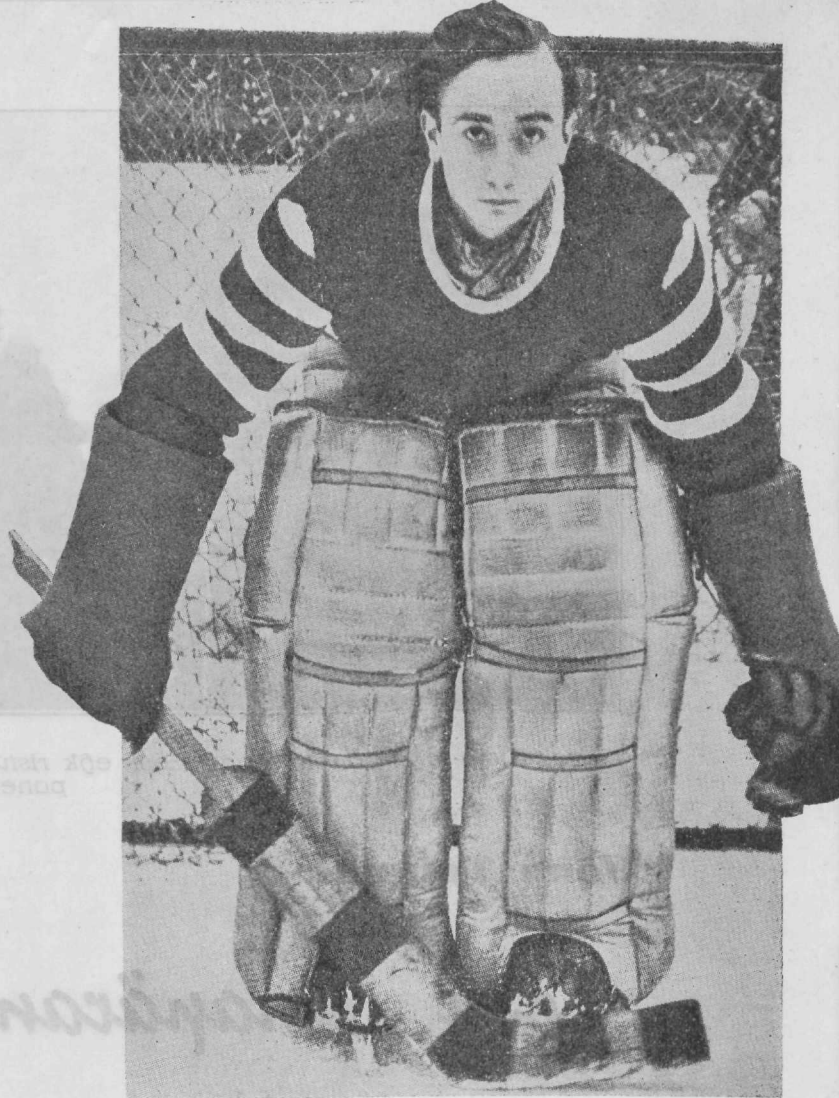
misel kaotatud sekundi murdosasid ei saa edaspidi enam tagasi võita. Seetõttu on ka Baieri kurvi juure ehitatud peatribüün, kuigi neid on ka teiste kurvide juures.

Lumi üksinda ei suudaks iialgi kanda bobi võidusõidul, kuna näiteks neljamehelise bobi koguraskus sõidul ulatub vähemalt 500 kg-le. Kogu bobitee on seepärast ehitatud jääpankadest, mis võetud Rieserseest. Bobitee juure annab vett 20 hüdranti. Jääpankade ja külma vee abil on bobitee eriti hoolikalt ehitatud ja tema korrashoiule pannakse suurt rõhku. Jalgteed käib kogu bobitee pikkuselt, et seisupiletitega pealtvaatajad võiksid oma asukohta soovikohaselt muuta.

Ga' Pa' talimängud toovad suure muutuse senistes töekspidamistesse talispordi suhtes. Veel hiliste aastateni peeti talispordi luksuseks ja peamiselt rikkaste lõbuks. Umbes säärast pitserit, rikkaste lüksusliku ajaviite iseloomu, kandsid ka eelmised kolm taliolümpiat. Seda näitavad ka pealtvaatajate arvud: Chamonix's — 3000, St. Moritzis — 8000, Lake Placide'is — 9200, kuna aga Ga' Pa'sse oodatakse koguni 80.000—100.000 pealtvaatajat! Eelseisvad talimängud on püütud teha võimalikult kättesaadavaks kõigile ja juhtmõtteks on võita talispordile taliolümpia läbi juure võimalikult enam poolehoidjaid. Suurim vastutulek ja hoolitsus publiku heaolu eest on pealoosungiks kogu tali olümpia organisatsioonile, alates organisatsioonikomitee esimehest dr. Ritter von Haltist ja lõpetades viimaste platsinäitajatega.

Eelkõige hoolitsetakse aga aktiivsete osavõtjate eest, kelleks loetakse võistlejaid, nende saatjaid, esindajaid, ajalehemehi ja kogu teenistuspersoonali. Kõigi nende arvu hinnatakse kokku 4000-le ja kõigile nendele on korterid reserveeritud. Ga' Pa's on jäänud üle veel 5000 ööbimiskohta, mida on võimalik saada ainult olümpiapasside ja kestvuskartide omanikel. Juba kuid on tegevuses olnud komisjon, kelle ülesandeks on vaadata läbi kõik ööbimiseks pakutud toad ja nende sisseseaded, olgu need hotellides või erakorterites. Hinna iga toa eest on määratud kindlaks see komisjon. Kõik hinnad on ette nähtud, et olümpiakülalisi mitte kalliste hindadega paljaks ei koorita. Võistluspäevadel kannavad isegi söögi- ja joogikaardid ametlikku pitsatit, et tellijatelt ei võetaks mitut nahka.

11.000 voodit on kestmamatele külalistele reserveeritud Ga' Pa' ümbruses 5 kuni 50 km kaugusel, sest Ga' Pa' ei suuda tõesti kõigile anda korterit. Sajale tuhandele arvatakse pealtvaatajate arvu tõusvat taliolümpia avamispäevadel ning kahel järgneval pühapäeval. Saksa raudtee on valmistunud umbes 56.000 toomiseks Münchenist, Austria raudtee umbes 15.000 pealtvaataja toomiseks Innsbrucki suunast. 10.000 inimest arvatakse tulevat kohale oma autodega. Endastmõistetavalt lahkub see mass juba saabumispäeva keskööl, sõites tagasi, sest 15.000 elanikuga Garmisch-Partenkirchen ei suuda säärast publikumalevat kuhugi mahutada. Samuti hoolitsetakse ka kogu selle massi toitlustamise eest. Kõik Ga' Pa' elanikud on nõustu-

Jääfoki väravavahti täies varustuses. Ga'-Pa's arenevad uued heilused jääfoki maailma-meistri-tiitlile. Kas Kanada säilitab oma senise hegemoonia?

nud publikule pakkuma ulualust halva ilma juhul ka siis, kui need toovad endale toidu väljast kaasa! Lugematu arv võileibade, soojade vorstide ja kohvi müüjaid pannakse Ga' Pa' tänavatele ametisse. Samuti hoolitsetakse selle eest, et igal kellajal oleks kõikjal saadaval tuline grog külma peletamiseks, sest veebruaris võib Ga' Pa's külm kergesti üllatada.

Kogu maailm, eriti aga Saksamaa, valmistub tänavusteks olümpiamängudeks, eelkõige aga peatselt algavaiks taliolümpiamängudeks. Ja Garmisch-Partenkirchen varustub nendeks päev-päevalt veel palavikulisemalt...

Müüa uued *fickori-puust*
mäehüppe-suusad

firma **Amundsen-Oslo**

Järele pärida Lai 11-5-b

Käesoleva numbriga on hinnata kaasas

EESTI SPORDILEHE

eelmise aastakäigu

SISUKORD

Eestvöö jalga taifa panemisega. Eest- ehk ristvöö, jalga taifa panemata. Üle poolerinna heide.

Tõnu Võimula:

Eesti omapärane maadlusstiil

Võib ütelda, et veel sajandi vahetusel olid eestlased maadluskunstis maailma rahvuste esirinnas. Ka soomlased, kes momendil maailma parimate hulka kuuluvaid, õppisid sel ajal eestlastelt maadlust. Sellepärast oli täiesti arusaadav, et eestlased võitsid Soome meistrid ja tulid ka ise Soome meistriteks. Kui eestlane Mart Liiv tõi Soomest meistritiitli koos hõbevööga, sai tema pakkumise Soomesse tööle jääda, et selle kõrval õpetada hõimudele Eesti maadluskunsti. Kuna aga Liivil tol ajal oli Tallinnas kusi laevatehases rahuldav teenistus, siis hülgas ta soomlaste ettepaneku.

Kuid Soome esimesi suurimaid treenereid on kooli saanud siiski eestlastelt. See oli käesoleva sajandi alul, kui Peterburi Kalevis käis harjutamas soomlane Ählmann, praeguse nimega Pennola. Ta oli andekas maadleja ja käis sageli kodumaalt toomas meistritiitleid. Tema siis kutsuti treeneriks Viipurin Reipase juure ja sest ajast hakkas Soome maadlusoskus kiiresti tõusma, nii et eestlased enam ei suutnud tulla toime Soome meistritiitlite hankimisega.

Soomlased võtsid maadlust väga tõsiselt, süvenedes sellesse ihu ja hingega. Nad löid juure rea uusi ja omapäraseid võtteid. Eriti agar võtete väljamõtlemiseks.

TALISPORDI TARBEID

suurimas valikus soovitab

SPORDITARVETE ÄRI

JULIUS KIVASTIK

Tartu, Rüüüli 8, telefon 6-02

Üle põia heide.

Üle rinna heide.

Ülerinna heide põlvega järele aidates.

misele oli Saarela, Soome üks parimaid poolraskekaal-lasi. Kui keegi oli leiutanud ühe hea võtte, mille järjekindla kasutamisega ta alati saavutas edu teiste üle, siis teised olid kiired sellele vastuvõtte leiutamise-ga. Nii tekkis Soome kool võtteid ja vastuvõtteid.

Iseloomustav Soome kooli juures on see, et vastase heitmiseks tarvitas iga maadleja teatud üht, kuid hästi kätteõpitud võtet, millesse sattumisest oli raske hoiduda ja mis peagu alati tähendas võtte sooritajale võitu.

Ka eestlastel olid vanasti oma n. ö. patentvõtted, millega vastaseid tavaliselt seljatati. Näiteks G. Lu-richil oli selleks puusavõte, millesse sattumast ei saa-nud hoiduda peagu keegi, A. Liivil tagumine vöö parte-ris ja nende ridade kirjutajal käehaarang parteris olles (bras roulet). Meie praegused maadlejad aga, nii palju kui mina olen tähele pannud, on võtete valimisel juhuslikud. Peagu kellelgi pole oma kindlat n. ö. sur-mavõtet. See asjaolu ongi üheks põhjuseks, miks meie maadlejad ei suuda rahvusvaheliselt kõrgemale küün-dida kui nad praegu on.

Kui meie maadlejad tahavad olla rahvusvaheliselt senisest rohkem võidukad, siis peaksime praeguse kooli ümber korraldama ja looma Eesti omapärase maadlussüsteemi ja -stiili.

Greeka-roma stiilisse peaksime põimima säära-seid Eesti maadlusvõtteid, nagu seda on üle rinna võte, üle poolrinna võte, üle puusa võte, eestvöö, samuti tagumine vöö veskiga jne. Vana veteraanina olen ma veendunud, et nende võtete viimistlemisega suudaksime üllatada juba Berliini olümpiamängudel. Mõistagi üks-nes siis, kui kooli ümberkorraldamisega kohe algust teeme.

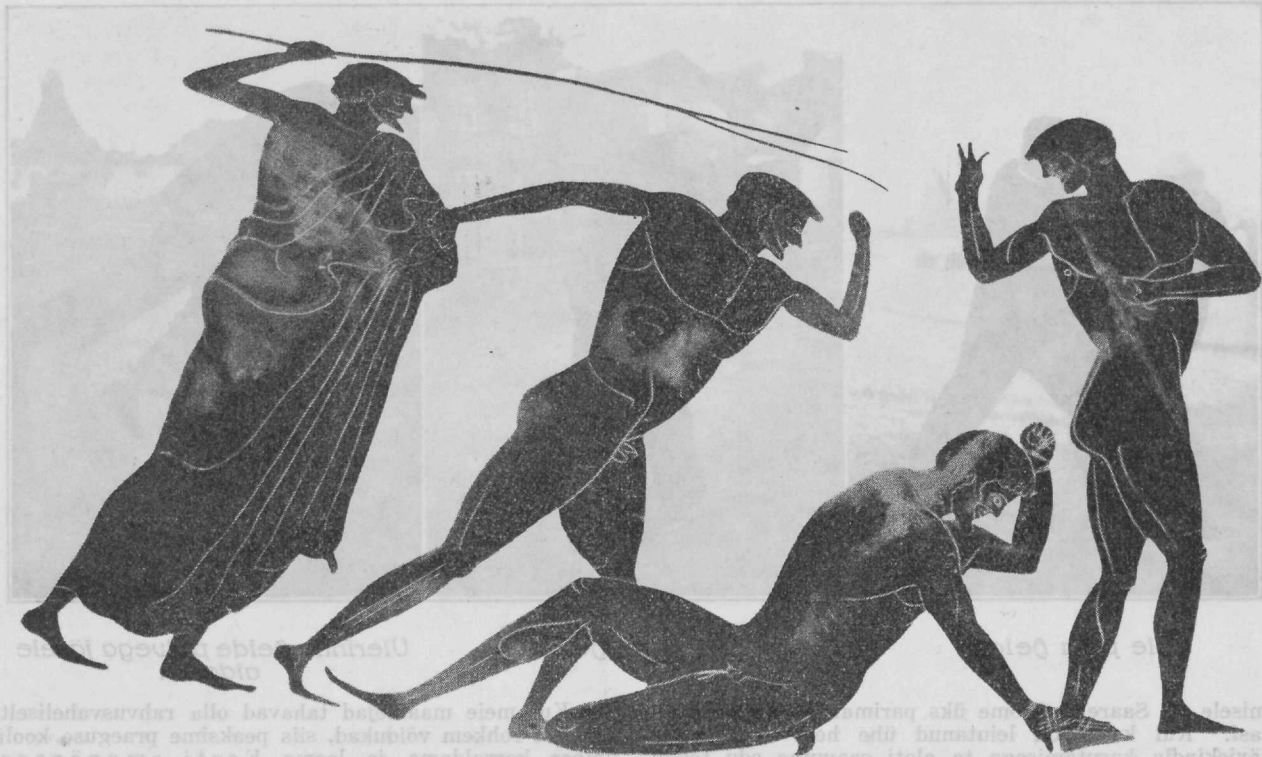
Koos G. Juksiga demonstreerisin Eesti oma-päraseid võtteid Kalevi väljal ja lasin neid pildistada. Käesolevale kirjutusele on lisatud kuus võtet-pilti.

Noored ja vanad maadlejad! Võtke tarvitamisele Eesti omapäraseid võtteid ja meie võime mööda rüh-kida kõigist rahvustest! Elagu Eesti omapärane maad-lusstiil!

A/S.

„VOLTA TEHASED“

TALLINN, SOO TN. 27. TEL. 426-12 JA 463-78

Knock-out 2000 aasta eest.

KUIDAS VÕISTLESID VANAGREEKLASED

PILK OLÜMPIAMÄNGUDELE 2000 AASTAT TAGASI

Võistlustingimused ja võistlustarbed (-abinõud) moodustavad modernaja spordis omaette teaduse.

Kui mõni võhik loeb sporditeateid, siis ei suuda ta kuidagi mõista, miks näiteks suusahüppaja, kuigi ta kõige kaugemale hüppab, võib tulla viletsamale kohale kui mõni teine. Samuti võib ta lugeda, et Los Angelesis ületas 4 meest võrdse kõrguse — 1.97, kuid ometi tuli üks neist esimeseks ja teine neljandaks. Poksi-võistlustelt kuuleb ta, et võitjaks tunnistati punktidega see võistleja, kes võistluse lõppedes oli peagu knock-out'is. Pead raputades paneb ta lehe kõrvale.

Vana-Greekas olid võistlusmäärused tunduvalt lihtsamad. Kuid siiski võib tänapäeva spordispets, kes vanade kirjade järgi tahab jõuda selleaegsete võistlusmääruste jälile, seista suure arusaamatuse ees. Tol ajal ei olnud ajalehti spordiosakondadega. Olid üksnes lehekeseid võitjate nimedega. Vanaaegne spordiliteratuur on peagu kadunud. Lugesed kirjanikke, luuletajaid, filosoofe ja arste kirjutamas vanaaegsest spordist komistume meie sageli väljendustele, milliseid meie ei mõista. Kuid vanasti saadi neist aru. Oli ju iga greeklane suur spordiasjatundja.

Vanaaja olümpiamängude kohta on märkimisväärne, et tol ajal ei tuntud ajamõõtjaid ega mõõdulinti, s. t. asju, mis praeguse aja spordis etendavad ülitähtsat osa. Vanasti olid üksnes võitjad ja võidetud.

Vanagreeklaste jooksurada ei olnud mitte ring, nagu praegu, vaid staadioni pikkune sirgtee (192 m). Kui aga taheti joosta pikemaid maid, siis tuli raja lõp-

penult ümber tulba tagasi joosta. Igale omaette märgitud jooksuradasid, millised meil on lühimaaajooksudes, siis veel ei tuntud. Üksnes stardis olid märgitud üksikud kohad, mida märgiti postidega ja mis võistlejate vahel loositi.

Staadioni-pikkustes jooksudes valiti eeljooksudes parimad välja, kes siis pääsesid lõppjooksu. Eeljooksus oli startijate arv määramatu, kuid lõppjooksu pääsis ainult kaheksa. Tolleaja jooksjatest räägitakse muinasjutte. Nad ületanud oma võimetega hobuseid ja jäneseid, ning nad olevat joosnud nii kiiresti, et liivale polevat jäänud ühtki jälge. Sääraseid jutte tuleb hinnata võrdsele sellele, kui meie mõnest jalgpallimängijast kirjutame, et ta löönud palli nii võimsalt, et traatvõrgud purunenud.

Kui lühimaaajooksudes olid eeljooksud, siis pikemates distantsides olid kohe otsustavad jooksud, nagu tänapäevalgi. Peale lühimaaajooksude harrastati veel diaulos ja dalichos (1,5 ja 4,4 km) ning n.-n. kilbijooksu. Viimane jooks oli olümpiamängude hiilgavaks lõpp-punktilks ja see jooks sooritati täies varustuses. Kilbijooks nõudis eriti suurt pingutust. Kuna selle jooksu distants — 400 m — on niikuinii juba raskeimaid, siis varustuse kandmine tegi selle jooksu veel raskemaks. Jooksu vältel võis osast varustusest end vabastada, kuid järele pidi jääma kilp, mis oli ettekirjutatud mõõtudega ja raskusega. Alati hoiti Olümpias alal 25 ühesugust kilpi, millega siis ette kanti kilbijooks.

METSAÄRI
ERNST BERGMANN

TALLINN, VABADUSPLATS 7. EKA MAJA

Ostab propse

Pärnu sadamas ja Pärnu
rajooni raudteejaamades

Esindaja Pärnus J. VARRIK

Gustav-Adolfi tn. 2, II korral, tel. 599

Hüpped ja heited kuulusid olümpia-viievõistluse hulka. Hüpetest ei tuntud sel ajal veel kõrgus- ega teivashüpet. Harrastati üksnes hooga kaugushüpet. Määrused seejuures olid karmimad kui praegu. Määrustekohasteks loeti üksnes need hüpped, mis ärähüppel jätsid liivale selgesti nähtava jälje ja millel hüppajad maandusid kindlas seisakus. Mõõdujooni, mida arvatakse nägevat mõnedel piltidel, tegelikult ei olnud. Hüppekaugus märgiti lihtsalt kriipsuga kohale, kuhu sattus jalajälje tagumine äär. Püüti üksnes üksteisest kaugemale hüpata.

Antiikaja spordi uurijatele on annud suurt peamurdmist küsimus, kuidas seletada ülisuuri hüppetagajärgi. Näiteks teatab üks epigramm, et Phayllos olevat hüpanud 16,50! Peagu sama tagajärge olevat korranud ka Chionis. On tähelepanuväärne, et mida vähem teadlased tundsid tegevusporti, seda suuremad olid nende leiutatud hüppetagajärjed. Mõned pidasid koguni võimalikuks säärase kauguse saavutamist.

Kui võtta arvesse neeger Jesse Owens'i peagu fantastilist maailmarekordi — 8,13, siis pole see isegi poolt sellest kaugusest, mida vanasti hüpati! Mõned arvavad, et tegemist on kolmikhüppega või kaugus-sügavushüppega. Seda aga ei kinnita ükski säilinud dokument. Ka arvati, et erisuguste raskuste liigutamise, mida käes kantigi, olid üle 15 m ulatuvad hüpped siiski võimalikud. Nende hüppehantlite raskus oli 2—4,5 kg ja nad olid erinevat kuju. Kas hantlite kuju ja kaal olid ka ette kirjutatud, seda meie ei tea. Kuid selge on see, et hantlite abil ei saa kaugemale hüpata, vaid et nad üksnes takistavad suurema kauguse saavutamist. Ei jää üle arvata muud kui et vanal ajal arvati kokku kolme hüppe kaugus. See annaks keskmiselt iga hüppe kohta 5,50 m, mis on päris rahuldav tulemus, kui arvesse võtta, et hüppe ajal tuli kanda ka hantleid.

Heiteabinõudeks olid ketas ja oda, mis oma kujult olid sarnased tänapäeval tarvitavatele. Ketast ei heidetud ringist, vaid kõrgemaks tehtud heitepaigast. Heitekaugust mõõdeti kohalt, kuhu ketas langes. Olümpiamängudel oli tarvitusel kolm ühesugust ketast, mida alal hoiti varakambris. Kettaheide ja samuti odavise kuulusid vanal ajal raskejõustiku-numbrite hulka. Niipalju on veel teada, et üleastumisega sooritatud heiteid ei tunnustatud. Osavõtjatel oli arvatavasti kolm katset.

Maadlus oli tähtsamaid alasid olümpiakavas. Ta oli kavas nii omaette alana kui ka viievõistluse tähtsaima osana. Tänapäeval tuntud greeka-roma stiiliga oli vanaaja maadlusel vähe ühist. Kuid kuigi olid lubatud jala tahapanekud, tõukamised ja sõrmede väänamised, siiski olid kehtivad teatud kindlad määrused, mille rikkumise eest rängalt karistati. Vastast tuli kolm korda põrandale panna, vahest ka viis korda. Põrandal olema tähendas ükskõik millise kehaosaga, kas seljaga, õlgadega või põlvedega, maapinda puu-

tuda. Hilisemal ajal pandi alus ka parterimaadlusele, milles vastane tuli panna kahele olale. Paarid loositi.

Rusikavõistlusel olid väga lihtsad määrused. Tol ajal ei olnud veel nõõringi, piiratud võistlusaega, kehakaalude vahet ega ka punktivõitu. Mõistagi ei olnud ka nahkkindaid nende praegusel kujul. Võideldi kuni vastase otsustava langemiseni või võistluse katkestamiseni kohtuniku poolt või ühe poole vabatahtliku alistumiseni. Alistumise tunnuseks tuli üles tõsta nimetissõrm. Löödi peamiselt vastu pead. Vastasest kinnihaaramine oli keelatud. Võistluspausid olid võimalikud üksnes mõlema vastase ühisel nõusolekul. Kindad arenesid esialgseteks lihtsatest nahksidemetest kuni metalliste kaitseteni.

Metsikuumaks võistlusalaks oli pankratsioon, mis koosnes maadlusest ja poksist. Olid lubatud iga-sugused võtted, et vastast teha võistlusvõimetuks või sundida teda alistumisele. Rusikatel ei olnud mingisugust kaitset. Lüüa võis lahtise käega. Lubatud olid ka jalalöögid ja vastase kehale astumised. Keelatud oli vähemalt hammustamine ja silmatorkamine. Palju verd jooksis neil võistlustel, kuid kel oli õnnetus vastast surmata, see kaotas igasugused lootused võidupärjale. Säärane võit tühistati.

Olümpia-võistluste krooniks oli viievõistlus, mis koosnes staadionijooksust, kettaheitest, kaugushüppest, odavisest ja maadlusest. Kahjuks pole aga viievõistluste määruste kohta säilinud mingisuguseid andmeid. Üksnes niipalju on teada, et maadlus oli viievõistluste viimseks alaks, ja kes selles võitis, see oli ka üldvõitja. Et teiste võistlejate suhtes arvatavasti ei tehtud ülekohut, on arvata, et viievõistlejaist kvalifitseeriti viimasele alale — maadlusele — ainult võiduschanssidega mehed, s. t. need, kes vähemalt kahel alal olid juba võitnud.

Kohtunikele peeti enne võistlusi kümnekuised kursused, nii et nad iga ala pidid tundma hästi. Siis rõivastati nad purpukuuesse, pähe pandi loorberpärj ja nii nad valvasid võistlusmäärustest kinnipidamist eest. Kes võistlejaist eksis, see sai ränga karistuse, sest enne olümpiamängusid andsid kõik oavõtjad püha vande võistelda ausalt ja austada määrusi. Toimus samasugune olümpia-vande andmise tseremoonia nagu tänapäeval.

Kilbijooks antiikaja olümpiamängudel.

Kui meie jalgpallimehed võidavad Läti ja Leedu . . .

„Olümpiasõidu vastu! Eesti jalgpall ei lähe Berliini“ — see on veel praegugi pealkirjaks A. Luht'i artiklile, mis ilmus *Olümpialehe* 2. numbris. See oli 1. detsembril. Nüüd on lähedal jaanuari lõpp. Ometi ka praegu, ligi kahekuuliselt distantsilt jälle uuesti vaadates sellele pealkirjale ei oska hästi aru saada, kuidas säärane pealkiri saab olla võimalik. Muidugi mitte trükitehniliselt, vaid kindlat sisulist seisukohta tähendavalt. Natuke mõistetavamana ja vähem võimatusena tunduks pealkiri, mis artikli vastava sisu juures oleks niisugune: „Olümpiasõit tähendab taevasõitu! Viimane kui üks Eesti jalgpallimees läheb Berliini.“

Nüüd aga tahetakse autodafeed korraldada ka sääraسته ketseritele, kes ei olegi need „õiged ketserid“. Selle piduliku tuleriidale saatmise kõrval ei maksakski enam meele tuletada Soodoma ja Komorra lugu, kuna see toimus juba nii igivanal ajal, millal jalgpalli ei mängitudki ega saanud ka siis tegemist olla sealsete patuste meeskonna olümpiamängudele saatmise kavatsusega.

Artikli „Olümpiasõidu vastu!“ autor on mitmele faktile suhtunud maksimaalse ortodoksistina, kes oma puhtausulisuses ei näi tundvat halastuse kübemekestki. Särase tegumoe vastu pieteetigi tundes ei saa seekord erandina siiski kaotada lootuse-sädemekest: ehk saab veel meie jalgpalli päästa elektritoolilt nii natukeseks ajaks, et talle vähemalt võimalus avaneks veel siin maa peal kasutada talle annetatud olümpiafondi?

Meie jalgpall üks kord on juba käinud olümpial. Ei hakka ülessoendavalt uuesti kiitma seda vana lugu, pealegi kus väljaspool oudijoont seisvana süda kippus nutma — nähes, kuidas „õigus oli õieli all ja kõverus kõtuli peal“. See tähendab meie Pariisi-aegset 0:1-matschi USA-ga. Kuid ärgu pahandatagu lubaduse murdmisele — vahva ta ikkagi oli, see matsch.

1928. aastal, A'dami mängude eel, tuli vaekaussidel esimest korda kaalumisele, kas sel „ühel korral“, Pariisi omal, tuleb jääda esialgselt viimaseks või mitte. Sündmustekäik arenes kuumaks, kuigi mitte nii tuliseks, nagu ta võib kujuneda tänava. A'dami eel jalgpall olümpiakandidaadina sai endale hooldajaks A. Mändvere. Kuid siis, olümpia-aasta alul, leiti, et olemasoleva seisukorra juures ei saa ette võtta jalgpallimeeste talitreeningut. Ettevalmistus jäeti iga klubi eraasjaks.

Võitlus, mis oli juba tekkinud, aga vältas. Ja saabus pööre: juhu! kui Eesti rahvusmeeskond kevadel peaks lubavaid tagajärgi näitama, piütakse teda Amsterdami saata. Ettevalmistuseks määrati esialgselt 600 kr. Tuli kaks kuud saalitreeningut, siis maneeshitreening ja käigud. Aega oli vähe, sest 1928. a. algas olümpiaturniir juuni esimestel päevadel. Eesti anti üles turniirile. Loosimisel sai ta endale vastaseks Hispaania. Hooajaga alustati varakult. Esimene rahvusvah. klubimatsch toimus juba aprillis. Pärast — mai alul — toodi soomlasi lennukil Tallinna ja ise käidi Riias. Enne seda aga kuum küsimus, kas „ei või jah“ jalgpallimeeste olümpiasõidu suhtes, oli leidnud lahenduse asemikekogus. Seal otsustati sõit jaatavalt.

Järgnes „olümpiaeksam“. Selleks oli linnavõistlus Tallinn-Helsingi, mis tähendas mitteametlikku Eesti-Sooma maavõistlust. See oli sensatsiooniline mäng: Tallinn võitis 5:1! Tagasihoidlikumadki lausused, et

see oli parimaid mängusid, mis meie meestelt nähtud. Eino A. Sooinio, Soome tolaeaegne tšenterhalf, kirjutas „Helsingin Sanomat'es“, et taolist sellele vägevale väravale, mille Arnold Pihlak lõi täisvolleyyna soomlaste võrku, on ta varemalt oma elus näinud üksnes üks kord — 1912. a. Stokholmi mängudel.

Ärasõiduni A'dami jäi aega päev või kaks. Kuid meeskond, vaatamata tema eksami hiilgavale sooritamisele, jäi saatmata. . .

Mis oli selle põhjuseks? Nüüd võib tagantjärele ütelda, et meie meeste võit nii tüsedana tuli väga ootamatuna. Päev või kaks, mis ärasõidu ajani oli veel jäänud, veedeti „kohmetuses“. Ja pärast seda oli kõik juba hilja.

Nii purunes „A'dami unelm“. Ilma et tol ajal oleks kirjutatudki niisugust artiklit, nagu on seda „Olümpiasõidu vastu“, kust rabavamate kohtade tsiteerimine vajab kah-julgust.

Mõnd kohta siiski võiks tsiteerida. Nagu „... hooaeg, eriti tema sportlikud tulemused, ... on aga kahjuks hajutanud tahte kõnelda Berliini osavõtust.“ Millised, kas ja kui igavesed siis need haavad on, just nende sportlike tulemuste omad?

Jalgpallihooaja kokkuvõtetes siiani ei ole üteldud, kuid seda enam väärib konstateerimist see, et Balti meistri kaotsiläinud tiitlist hoolimata meie meeskond oli Läti ja Leeduga võrrelduna Balti kõige kindlama mängustandardiga meeskond just oma sportlikelt tulemustelt.

Kui andmed selleks peaksid olema ununenud, siis siin nad on: meil on Lätiga 2 viiki, Leeduga 2 viiki ja 1 ühevärvaline kaotus. Leedul aga kaotus Lätile 1:6 ja Lätil Soomele 1:4. Meil aga lisaks veel kahe-rindeviik Soomega. Nende paari-kolme eelpoolse rea sisuks on mitte väiteline halastamatus, vaid resultaatide kokkuvõtteline asjalisus.

Soomlaste kohta nende bilanss on teada. Kuid sellest hoolimata ütlesid nad, et lähevad. Rootslased 1. a. lõpul, enne oma kaotusi Prantsusele ja Belgiale, leidsid, et Berliini mängude jalgpalliturniiril on nendel kõige kindlmaid schansse kuldmedalile. Soomlased reageerisid sellele paugupealt, üteldes umbes, et „e-hee, meie ju Stokholmis mängisime teiega siiski viigi ja olümpiaturniiril on ju knocki-süsteem, üks siis seal vaatame, kes võidab või kaotab!“

Niisugust rootslaslikkust ja soomlaslikkust kuluks meilegi ära, kuigi parajamas doosis — mitte kuldmedalile pretendeerival ega ka rootslasi mitte knock-oudiga ähvardaval määral, vaid eeskätt juba rahuldudes leedulaste ja lätlaste võitmise üritamisega.

Tulles veel tagasi selle juure, et kui meil osatakse mõnes asjas õnnetu olla otse virtuooslikkuseni, siis peab küsima, kes ometi on need väga õnnelikud? Umbropsu võiks vastata, et noh, Austria. Kuid ei — Austriagi ei ole 1935. a. võitnud ühtki maavõistlust! Austrias on möödas Wunderteami ajad, millal maailma hämmastama panevalt järjestikku sooritati 13 maavõistlust, seeria, milline koosnes 11 võidust ja 2 viigist. Kaks kaotust ja kaks viiki, see on Austria 1935. a. bilanss. Kuid seepärast veel ei ole põhjust ekslikuks arvamiseks, nagu jätaks Austria oma profidest tunduvalt nõrgemate võimete ga amatöörid Berliini turniirile saatmata!

Eelpool on appi toodud lätlasi, leedulasi, soomlasi, rootslasi ja lõppeks austerlasi. Kuid sugugi mitte selleks, et kogu selle tohutu „abiväe“ varal meie jalgpalli-

Võrkpall on korvpallist levinum ala

Millal võrkpall olümplikuks?

Võrkpall on üks väheseid sellaseid Eestis harrastatavaid spordialasid, mis pole veel leidnud teed olümpiamängudele, kuhu aga tänava „sõidab“ tema sõsar korvpall. Ka pole võrkpallis Eesti pidanud ühtki maavõistlust, kuigi ses sihis pinda on sondeeritud Lätiga. Kuid Läti pole seni soostunud, kuna ta oma võrkpallitaset ei pea küllaldaselt tugevaks Eesti pihtide vahele toomiseks. Kas üldse on Euroopas või ka kogu maailmas peetud võrkpallimaavõistlusi — seegi on suuresti küsitav. Ja kui on peetud, siis puuduvad meil selle kohta andmed.

Kõige juures ei saa aga unustada, et võrkpalli harrastab tublisti rohkem kui pool Euroopat ja pealeselle kindlasti veel kogu Põhja-Ameerika. Kui poole Euroopa all ei saa mõelda rohkemat, siis vähemalt Euroopa-Venemaad. Nõukogude Venes on võrkpall isegi levinum ala kui korvpall. Teda mängitakse Kamtschatkal ja Pamiris, Kaukasuse aulides ja Taras Bulba kodumaal. Igal pool. Seda ala harrastavate mees- ja naiskondade arvu ütlevad venelased ulatuvat kümnetesse tuhandetesse. Ka meil Eestis on võrkpall rohkem levinud kui korvpall, kuigi peamiselt maal.

Millega seletada võrkpalli säärast suurt levikut nendes maades, kuhu ta aga oma kannu on kinnitanud? Eeskätt lihtsalt ja kergelt kättesaadava mänguvarustusega (ainult pall ja võrk) ja teiseks lihtsate mängumäärustega. Kuid kõige tähtsam on, et võrkpalli võib mängida nii noor kui ka vana.

Nagu näitab võrkpalli ajalugu, oli võrkpall mõeldud just vanematele sportlastele. Võrkpall (ameerikapärase nimetusega volley-ball) tekkis 1895. a. Heliokis, Massachusett osariigis Ameerikas. Üks kehalise kasvatuse õpetajaid, kes töötas vanahärrade grupiga, tuli otsusele leida oma hoolealustele meelelahutuseks mingi-

sugune kerge ja lihtne mäng. Korvpall ei sobinud parajas eas härradele. Tennis näis sobivamana, kuid sellega varustamine oleks läinud liig kulukaks. Kuid võrgu kasutamine mängus leiti sobivana ja see idee oligi aluseks uuele mängule.

Võrk tõsteti alul 2 m kõrgusele maapinnast. Pallina võeti tarvitusele korvpalli kumm. Kuid see oli liig kerge. Siis katsetati korvpalliga, kuid see oli jälle liig suur ja raske. Ja lõppeks ömmeldi väiksem korvpall, milleks on tänapäeval hästituntud võrkpall.

Alul oli võrkpalliväli tunduvalt suurem — 15×75 m. Pall võis pörgata ka vastu maad ja iga mängija võis palli kaks korda puudutada. 1912. a. vähendati välja pindala, palli pörgatamine vastu maad keelati, kuid ühel poolel võis palli enne ülesaatmist lüüa piiramata arv kordi. Uuena pandi kehtima kohtade vahetamise määрус pärast servi tagasivõitmist. Seega kaotati kitsaulatuslik spetsialiseerumise võimalus teatud ko-

„CHICAGO TRIBUNE“i RÄNDKARIKAS.

Väärtuslikum trofee, mis Euroopas korvpalli alal välja pandud. Seni on karikale võistelnud Eesti ja Läti klubid vahelduva õnnega. Veebruari alul peetakse karikale seitsmes finaali. Eesti poolt on sinna kvalifitseerunud Tartu NMKÜ.

meeskond jõuaks Berliini „Kaananimaale“. See kõik on olnud jutuks vähem asja pihta ja rohkem asja ümber.

Sest nendes ridades ei ihaldata saatmist, vaid taotletakse selle võimalust. Augustini on ees hooaega kuni 3 kuud. Selle aja kestes me võime mitte kaotada ja võime võita Läti, Leedu ja Soome. Üteldagu, kas ka sel puhul meie meeskonda ei taheta saata Berliini? Pealegi kui ta läheb oma olümpiafondi arvel, mitte nii, nagu see oleks olnud Amsterdami olümpia ajal?

Vastuseks on: Võimalus peab olema.

Artiklis „Olümpiasõidu vastu“ saaks ainult jutumärkidesse pandavaks faktiks olla, et „Rahvuse ülesandmine Berliini olümpiamängudeks on 20. juuniks ja meeskonna isikliku koosseisu ülesandmise tähtajaks 18. juuli 1936“. Nimetatud tähtaegadeks oleme suutnud kohata ainult Lätiga. Nii siis ei anna algav hooaeg meile mitte ülevaadet meie silmapilgu võimetest.“ Edasi oletatakse, et meie kohtamine oma vastasega toimub ühes linnas Austria või Prantsuse piiri ääres.

Kogu selle kohta, mis puutub ülesandmise tähtaegadesse, matschisse ainult Lätiga ja kohtamisesse oma vastasega Austria või Prantsuse piiri ääres, lubatagu ütelda, et siin on tahetud väikese ja kunstlikkegi künkakesi hõlpsasti muuta ületamatuteks mägedeks.

Peaküsimuseks jääb, kas mehed suudavad küllalt mängida, et olla väärt olümpiale saatmist.

Toomas Kivi.

hale. Määrusi täiendati järjest, ja neid täiendatakse veel tänapäevalgi. 1918. a. kinnitatud määrused olid juba väga lähedased praegu kehtivatele: 1) võrgu kõrgus 2,44 m, 2) meeskond koosneb kuuest liikmest, 3) geimis tuleb ühel meeskonnal esimesena saavutada 15 punkti, 4) palli tuleb lüüa, 5) ükski mängija ei tohi palli puutuda kaks korda järjest ega käsi üle võrgu teisele poolele viia, 6) vahetus toimub meeskonnas, kes võidab servi-õiguse.

Ameerika esimesed võrkpalli-esivõistlused korraldati 1922. a. Bruhminis, New Yorgi osariigis, ja neist võttis osa 23 meeskonda 11 osariigist. Olgu märgitud, et Eesti oli vist Ameerika järgmine, kes kõigepealt seadis sisse ka oma maal esivõistlused. Meil peeti esimesed Eesti esivõistlused 1925. a., seega ainult 3 aastat hiljem kui Ameerikas. Esimesed Harjumaa esivõistlused peeti koguni veel varem, juba 1923. a. Seega on Ameerika ja Eesti kaks kõige vanemat võrkpallimaad. Võrkpall ise võis aga läinud aastal pühitseda oma 40. sünnipäeva.

Võrkpalliliit asutati Ameerikas alles 1928. a., seega isegi hiljem kui Eestis. Meie käsipalliliit, kelle alla asutamisel kuulusid võrk- ja korvpall, registreeriti 1926. a., millal liit oli tegelikult tegutsenud juba 3 aastat.

Tugev serv võeti Ameerikas tarvitusele 1931. a., millal selle uudisega välja tulid Tehhasi mängijad. Kommentaarina olgu üteldud, et meil tunti tugevat servi juba aastaid varem. Ameerika võrkpalli näinud teadsid juba ammu rääkida, et ameeriklased mängivat võrkpalli hästi, kuid Eesti moodi tugevasti servida nad ei oska. Võib-olla on tugev serv Ameerikasse viidud Eestist?! Ka tundsi meie igasuguseid pallile

viintide panemisi varem. Üksvahe rääkisid Ameerikast tulnud asjatundjad koguni seda, et Eesti mängivat võrkpalli paremini kui ameeriklased. Kas see väide ka praegu veel peab paika, on raske ütelda. Suurtes keskustes on meil võrkpall viimasemal ajal avaldanud vähjakäiku, kuna rohkem on üle mindud korvpallile, milles võimalusi on saada internatsionaaliks ja minna peale euroopavõistluste ka olümpia-mängudele.

Ameerika võrkpalliliidul on praegu üle 700 osakonna kokku üle 4000 startiva meeskonnaga. 1928. aastast saadik on sisse seatud esivõistlused ka „veteraanidele“, s. t. sääraسته mängijatele, kelle vanus on üle 35 a. Kui võrkpall oli alul mõeldud peamiselt vanemaalastele mängijatele, tõrjusid nooremad nad varsti meeskondadest välja, nii et senioride esivõistluste sisseadmine osutus möödapääsmatuks.

Milline on võrkpalli tulevik? On arvata, et ta tuleb korvpalli rada. See tähendab, et ka tal on lootsi ükskord saada olümpilikuks. Samuti võib arvata, et veel kiiremini jõutakse esimeste euroopavõistlusteni võrkpallis. Tuletame meele, mitu pikka aastat taotleti korvpallile olümpiaõigust, mida ta veel tänaseni pole saavutanud täiel määral. Olümpia korvpalli-turniir Berliinis peetakse ju väljaspool kinnitatud olümpiakava, üksnes ühel ajal olümpiamängudega. 1940. a. on korvpall kindlasti olümpiakavas teiste spordialadega võrdõiguslikuna. Ja siis? Siis järgneb talle ka võrkpall. Kui meie ei taha kaotada oma senist tugevat positsiooni maailma võrkpallirahvaste seas, siis peame senisest innukamalt pühendumisele selle ala arendamisele.

Võrk- ja korvpallisidemed Venemaaga oleksid tere- tulnud.

TALLINNA KIVITRÜKIKODA R. TOHVER & Ko

VASE-SÜGAVTRÜKK —
AJAKIRJU JA PILTE

KIVITRÜKK —
ETIKETTE, PLAKATEID

OPSETTRÜKK —
PILTPOSTKAARTE, ETIKETTE

RAAMATUTRÜKK —
RAAMATUID, AJAKIRJU,
AKTSIDENTSTOID

FOTO-LITO —
MITMET-VÄRVI-ÜLESVÕTTEID

RELJEEFTOID

S. TARTU 49
TELEFON 313-07

SAKSA TÖSTJATE JA MAADLEJATE EDU SALADUS

Kas meie treenime õieti? — Arnold Luhaäär maailma kolmas!

Eestlased on suured tõstjad olnud, austerlased on seda olnud, kuid praegu on kõige suuremateks tõstjateks sakslased.

Viimasel ajal on sagedasti tulnud teateid, et see või see sakslane on jällegi ületanud senise maailmarekordi, kuigi need senisedki, vähemalt meie praeguse taseme põhjal hinnates, olid juba niigi väga kõrgetena tunduval.

Kuidas on meie tõstjatega lood? Kuidas nad valmistuvad Berliini mängudeks, ja kas neid sinna saadetakse? Ja veel kolmanda küsimusena on esitada, kas meie oma tõstesporti suudame sel määral elustada, et ta augustiks oleks olümpiatasemel?

Tõstjatele on praegu määramisel hooldaja, kes ühtlaselt osaliselt oleks ka treener. Meie tõstjad on siiani arenenud kõik oma eristiilides, ilma kindlama ühtluseta, nagu seda võiks illustreerivana tuues märkida Luhaääre, Kulke ja Oole kohta. Peab paika ka see konstateering, et meil praegu tõstmise alal puudub säärane spetsialist, kes mitmekülgsest kodus oleks tehnilistes finesses tõstmise alal. Ja kui hakatagi stiili ümber õpetama praegustel parimatel, siis on karta saavutuste langust. Ja jääb küsitavaks, kas mehed augustis oleksid enam oma praegusel tasemel.

Arnold Luhaäär, kes on meie viimase aastakümne parim tõstja, on koostanud treeningukava tõstjaile. See leidis raskejõustikuliidult põhimõttelisi heakskiitmist. Kavas on ette nähtud ühisharjutused tõstmises, peale selle ühisharjutused. Et mehi ergutada toimetulekuks paremate saavutustega, selleks on kindlaks määratud normid, mille täitmise eest antakse auhinda. Tuleb saavutust tõsta 10 kg võrra, siis järgmise etapina jälle 10 kg ning viimasena veel 5 kg — need 25 kr kolmes etapis annaksid juba maailmarekordilistele lähedal olevaid kogusummasid.

Nende normide kohta avaldatakse lootust, et need nagu iseenesest panevad mehi püsivalt harjutama, muidugi eeldusel, kui tahe harjutamiseks on olemas. Iga kuu korraldatakse tõstjatele katsevõistlused. Neid kavatakse pidada üheaegselt maadlus- või poksivõistlustega, kuna tõstjatele arusaadavalt oluliseks on võistelda mitte harjutusruumes, vaid saalis ja rohkearvulise publiku ees.

Kui tõstjad oodatult edenevad, siis peetakse võimalikuks, et saatmisele tuleb täisarvuline meeskond, s. o. 5 tõstjat.

Nagu eelpool öeldud, on sakslased praegu maailma parimateks tõstjateks. Nad on isegi nagu väljaspool konkurentsi — selle sõna otsekoheses mõttes. Omal ajal olid prantslased maailma üheks paremaks tõstjate-rahvuseks ning praegusi võivad nad teha kõik võimaliku, et surnud punktist üle jõuda ja sakslastele lähemale pääseda. Eriti masendavalt oleviku suhtes ja ühtlasi ergutavalt tuleviku suhtes mõjus prantslastele see, et viimased euroovõistlused, mis peeti Pariisis, arenesid täiesti sakslaste tähe all.

Prantsusmaal on nüüd laialdasemas ulatuses kerkinud esile küsimus: kas nad treenivad õieti? Prantslased leiavad, et nende raskejõustiklased, nii tõstjad kui maadlejad on katsetetulest läbi käinud ja välia valitud atleedid, kellel ei muudu ka rahvustunne, kuid mis neil puudub — see olevat raudne võidutahe. Seda saab prantslaste arvamisest saavutada üksnes õige treeningu läbi. Niisugusele otsusele on prantslased jõudnud tähelepanekuid tehes Saksa treeningusüsteemi kohta.

Saksamaal, kõig's kohtades, kus atleete nende saavutuste põhjal on valitud rahvusmeeskonna kandidaatideks, on nendele atleetidele keelatud osavõtt väikestest võistlustest. Kõik kandidaadid paigutatakse treeninglaagrisse. Raskejõustiklastele on see Harzi mägestikus. Seal peeti läinud aasta lõpul ja tänavuse aasta alul kolm niisugust treeninglaagrit, kusjuures iga laagri kestvus oli 3—4 nädalat. Nii tuli igal Saksa paremal tõstjal ja maadlejal sooritada kokku 9—12 nädala pikkune kavakindel treening internaadis-olümpia-laagris. Seal oli kavas alul individuaalselt kohaldatud füüsilise vormi saavutamise treening, millele järgnes võistlustreening.

Raskejõustiklaste treeningu juhtideks Saksas on maadluse alal Steputat ja Földeak, tõstmises aga euroopameister Ismayr ühes spordiõpetaja Wolffi ja euroopameister Zimmermanniga. Iga suurema võistluse eel ja järel sooritatakse erilise treeningujärk. Peale selle Földeak, Steputat ja Ismayr sõidavad Saksamaad mööda ringi, et instrueerida olümpiakandidaate, kes parajasti ei ole treeninglaagris. Kokku on Saksamaal tõstmise ja maadluse alal seni väljavalitud viiekümne olümpiakandidaadi ümber. Nende eluviise ja saavutusvõimsust kontrollitakse kõige piinlikuma hoolega.

Edasi on veel vajaline teada, et Saksamaal väikelinnas ja alevikuski leiduvale olümpiakandidaadile, osutatakse kõigiti vastutulekut. Nii ei ole imekspandav, et Saksa mõõdunud hooajal tõstmise ja maadluse alal mööda purjetas kõigest teistest rahvastest.

Prantslased leiavad, et sakslased on selle süsteemi, kuidas endile edukaid võistlejaid kasvatada, omandanud soomlastelt. Prantsusmaal on nüüd uueks loosungiks: teeme sakslastele järele!

Ja asutigi sellele teele. Ning nüüd on Prantsuse olümpiakandidaadid maadluse alal paigutatud treeninglaagrisse Joinville'i sõjakooli, kus neid treenitakse sakslastele sarnaneval viisil. See meetod — olümpiakandidaate juba pool aastat enne mängu treeninglaagrisse paigutada, leiab peale Saksa ja Prantsuse tarvituselevõtmist veel teisteski riikides.

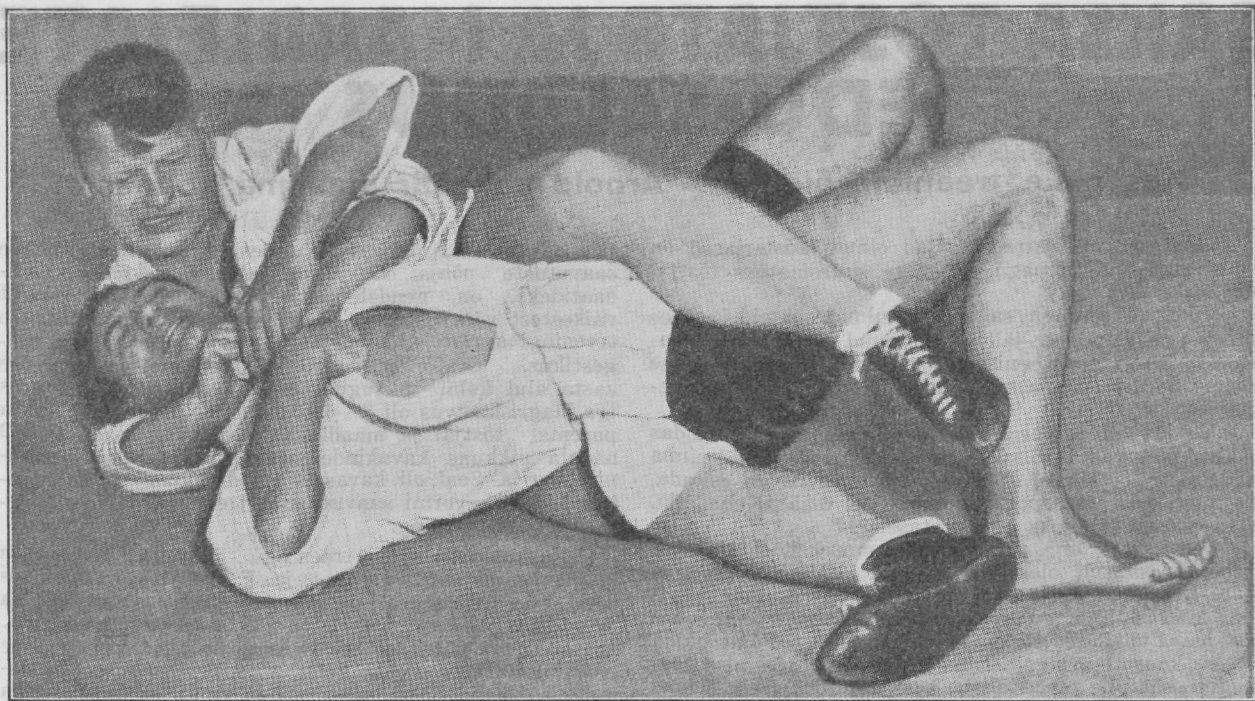
Võidujooks treeningu alal on seega alanud kõige suuremas ulatuses ja meilgi tuleb arutada küsimust — kui tahame teistega edukalt konkureerida, — kas treeninglaagrit mitte korraldada senikavatsetust põhjalikumana ja kestvamana?

Saksas on koostatud tabel maailma kümme parima raskekaalu-tõstja kohta olümpia-kolmevõistluses.

Kui sellele käesoleva kuu viimaste saavutuste põhjal teha (kaks korrektoori — sakslane Manger 395 kg-lt 401,5 kg-le ning inglane Walker 385 kg-lt 387,5 kg-le, siis näeb see tabel välja järgmisena:

1. Manger, Saksa, 401,5 kg
2. Nosseir, Egiptus, 392,5 kg
3. Luhaäär, Eesti, 389,9 kg
4. Walker, Inglise, 387,5 kg
5. Psenicka, Tšehhoslov., 385 kg
6. Strassberger, Saksa, Skobla ja Becvar, mõl. Tšehhoslov., kõik 382,5 kg
9. Schattner, Saksa ja Ambartsumjan, Vene, mõl. 380 kg.

Tabel on koostatud avalikel võistlustel sooritatud saavutuste põhjal.

Haare kõrist ~ tarvitavamaid kaitse- ja pealetungivõtteid jiu-jitsus. Kuid ei tarvitse imestada, et seda võtet tunni keskajal peagu kõigi rahvaste juures.

Jiu-jitsu - parim endakaitse

Iga aus inimene peaks mõistma jiu-jitsut

Ka kõige rahuarmastavama inimesega võib juhtuda, et talle kas kuskil pimedal tänaval või ka mujal kallale tungitakse. Appihüüdest pole alati abi, samuti ei saa alati põgeneda. Jääb üle üksnes endakaitse. Kehaliselt hästi arenenud ja sporti tundval inimesel on tagavaras nii mõnigi kaitseabinõu, kuid igasuguse kallaletungi puhul ei ole need küllaldaselt kõlvulised.

Parimaks endakaitseks peetakse jiu-jitsut, seda jaapani ürgvana kaitsekunsti. Omades inimkeha ehituse kohta täpsed anatoomilised teadmused, mõistab jiu-jitsu tundja igasuguseid kaitseabinõusid, ilma et tal seejuures oleks käes mingisugust muud relva. Erilised haarded kallaletungija kõrist, lõuast, kaelast, kuklast, kõrvadest, maost jne. kui ka sõrmede, käte, jalaliikmete jne. väänamised tekitavad vastasele nii suurt valu, et ta korrapealt vabastab end võttest. Samuti võib hästisihitud löök teatud närvi pihta muuta vastase käe täiesti rammetuks.

Jiu-jitsu ei ole mingisugune salajane kunst, sest kõiki ta võtteid võib õppida iga asjasthuvitatu, kui tal aga on tahtmist ja kui ta endale leiab tubli õpetaja. Jiu-jitsu on mõeldud üksnes endakaitseks: tal pole mingisugust kallaletungi eesmärki. Jõudu ta palju ei vaja, kuid selle eest töötatakse rohkem mõistusega. Teiseks teguriks on kiirus ja edasi oskus igasugust olukorda kasutada. Nii võib juhtuda, et mõni jõumürakas, kes liialt loodab oma toorele füüsilisele jõule, vastamisi sattudes väleda jiu-jitsu oskajaga on tavaliselt kaotaja osas. Ta leiab enda pörandalt või on endale seletamatult langenud nii valutekitavasse võttesse, et ei saa enam mõteldagi uuele kallaletungile. Ka parim raskekaalu maadleja või poksija võib kao-

tada temast füüsiliselt nõrgemale ja kehakaalult kergemalegi jiu-jitsu-võitlejale.

Jiu-jitsu-võitleja ei tunnusta mingisugust külma relva või muud selletaolist kaitseriista. Ta võitleb üksnes nende kaitseriistadega, mida talle pakub ta isiklik keha, nagu sõrmed, rusikas, käed, küünarnukid, põlved, jalad jne. Mõistagi talitab jiu-jitsu-võitleja oma vastasega väga toorelt, kuid meeles tuleb pidada, et selleks sunnib teda hädakaitse, sest mitte tema ise pole kallaletungija. Ja seejuures laskub ta jiu-jitsu võttesse üksnes äärmise tarviduse korral.

Nii hea raffineeritud kaitseüsteemi leiutasid jaapanlased, kes ise on kehakogult tavaliselt väikesed. Jiu-jitsu on ürgne jaapani kunst. Kuid, kas on see üksnes juhus või peituvad sidemed väga kauges minevikus, ent kindel on see, et peagu igal rahval on oma algupärasest laadi kaitsekunst, mis on sarnane ka jiu-jitsule. Kui põhjalikult läbi uurida kõik käepäraselt olevad materjalid vana- ja keskaja kaitsekunsti ja võitlusviiside kohta, siis näeme, et ka Euroopas oli tarvitusel rida võtteid, mis, võta või jäta, on täielised koopiad jaapani endakaitse kunsti võtetest. Sääraseid võtteid leidub ka vana-greeka pankratsioonis (maadlus ja poks ühendatult), mis oli kavas tolleaegsetel olümpiamängudel.

Ka keskajast leidub sadasid näiteid, et juba sel ajal tunni maadluses ja võitluses võtteid, mis meenutavad jiu-jitsu omasid. Kui uurida ka Eesti vanaaegseid maadlus- ja rüselemisvõtteid, siis, võib-olla, leiame ka neist jaapani jiu-jitsut.

Berliinis on jiu-jitsu kavas, kuigi temale osutatav tähelepanu tundub olevat väike. Kuid sakslastel endil on häid jiu-jitsu-võitlejaid, sest viimastel jiu-jitsu

Dunase spordi võimas aasta

Elmisel aastal avaldasime E. Spordilehe detsembrikuunumbris lühikese kirjutuse spordist Nõukogude Venes, märkides seda suurt tööd, mis Venemaal tehtud sporditaseme tõstmiseks. Möödunud aastat alustasid venelased sihiga, et see peab kujunema Nõukogude spordi kõigi aegade parimaks aastaks — „Nõukogude kehalise kasvatuse liikumises maailmarekordide aastaks“. Kuigi maailmarekorde püstitati üldiselt vähe, kujunes 1935. a. siiski Nõukogude spordi võimsaimaks aastaks, nagu selgub vastavatest aruannetest. Kuna huvi Venemaa spordi vastu, millega meil vanasti oli kindel side, mida taotleme ka praegu, on meie spordiringkondades võrdlemisi suur, siis pole üleliigne peatuda venelaste läinud-aastastel saavutustel.

Venelased ise konstateerivad järgmist edasijõudmist:

- 1) kehalist kasvatust harrastab Venes 8 milj. täisealist ja 20 milj. alaealist;
- 2) I järgu spordimärgi on sooritanud 1 milj. fitnesskulturnikku;
- 3) kehalise kasvatuse instituutides õpib üle 5000 inimese;
- 4) Nõukogude kehalise kasvatuse liikumisel on kasutada üle 10.000 staadioni, spordivälja ja spordihoone.

Need on võrdlemisi suured arvud, kui arvestada, et sport Nõukogude Venes on võrdlemisi noor.

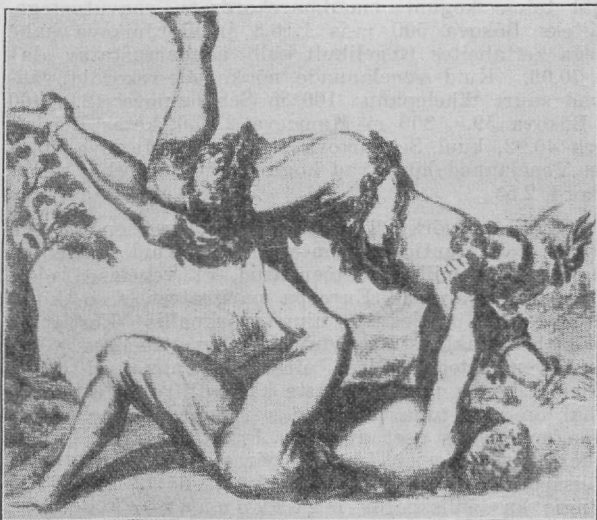
Kui vaadelda edu üksikute spordialade järgi, siis on kõige lähemale maailmasaavutustele küündinud jalgpallis, ujumises, tõstmises, korvpallis ja laskmises. Mõõda on kõigist rahvustest rühitud langevarjuspordis.

Vene jalgpall on välismaal saanud hea kriitika osaliseks ja avalikult teatakse, et FIFA näeks meeldi Vene astumist liitu, mis avaks Euroopa jalgpallile uued võistlusväljad ja uued tugevad vastased. Et Vene jalgpallitase on kõrge, seda on üldiselt tunnustatud. Kuigi venelased välismaal on kohanud peamiselt töölisspordi organisatsioonidega, keda neil kerge olnud kostitada üle 10 ulatuvate värvavate-vahedega, siis rohkem numbritest on rääkinud nende mängu-

euroopavõistlustel, millest võtsid osa ka meie naabrid lätlased, tulid sakslased kõigis kaaludes võitjateks ning rahvuspunktidega teistest kaugele ette. Euroopas on peagu igal rahvusel erinevad võistlusmäärused jiu-jitsu ja alati enne euroopavõistlusi on palju vaieldud määruste ühtlustamise sihis.

Eestis pole jiu-jitsu võõras ala, kuigi ta meil pole veel kujunenud spordialaks. Õpetatakse seda ala peamiselt kaitseorganisatsioonides, eeskätt politseis, kel-lele see on vajalisimaid kaitseabinõusid võitluses kurikalduvustega isikutega. Meil leidub ka häid jiu-jitsu õpetajaid, kes nii mõnigi kord on korraldanud kursusi.

Jiu-jitsu tundmist tuleb soovitada igale, nii mehele kui ka naisele. Sest kunagi ei või kindel olla ootamatu ja pahatahtliku kallaletungi vastu. Õppige ennast kaitsma igas olukorras!

Joonistus 1674. aastast. Sellel näeme, kuidas juba siis tunni seda „jaapani originaaltriiki“, s. o. kiirelt selili viskumist ja vastase eemale virutamist üle oma pea, jala kaasaaitamisega.

FOTO-ATELJEE

Parikas
TALLINN

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1
ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

oskus. Ja kui Ukraina koondus, kes ei ole Venemaa kõige tugevamaid jalgpallimeeskondi, suutis võita kõrge klassi kuuluva Pariisi Red Stari 6:1, siis tahab see olla ennustuseks, et maavõistlustel suudaks Venemaa liitua Euroopa enamiku jalgpallimaid.

Tugevaimaks jalgpallikantsiks on Moskva. Linnadevahelistel esivõistlustel kujunes tabel järgmiseks:

1. Moskva	5	4	—	1	24:7	8
2. Leningrad	5	3	—	2	14:7	6
3. Kiiev	5	2	1	2	6:7	5
4. Harkov	5	2	1	2	9:10	5
5. Baku	5	1	2	2	6:12	4
6. Tifliis	5	—	2	3	7:23	2

Sajaprotsendilise võidu Moskvalt riisus Harkov, kes üllatusmatschil võitis 3:2. Juba näis kindlana, et selle kaotusega laseb Moskva endast mööduda Leningradi, kui viimane, samuti suureks üllatuseks, kaotas Bakule 0:2.

Tõstmises on venelastel sakslaste eeskujul kuus kehakaalu. Väljapaistvaimaks meheks on Popov, kelle kehakaal on 58—60 kg. Meie arvestuse järgi sulgkaallasena on tema vasakuga rebimine 77,5 kg ja kahega tõukamine 127,5 kg täiesti maailmarekordsed. Teised maailmarekordimehed olid: kergekaalus Schatov vasakuga rebimine 80,9 kg, keskkaalus Koschelov vasakuga tõukamine 102,1 kg, poolraskekaalus Schischov paremaga tõukamine 108 kg ja raskekaalus Ambartsunjan vasakuga rebimine 95,8 kg.

Edurikast uut aastat

liidu liikmetele, juhtidele ja sportlastele
soovivad

- Eesti Spordi Keskliit
- Eesti Jalgpalli Liit
- Eesti Kergejõustiku ja Rattaliit
- Eesti Käsipalli Liit
- Eesti Maadluse, Tõste ja Poksi Liit
- Eesti Talvespordi Liit
- Eesti Tennise Liit
- Eesti Veeremängu Liit
- Eesti Veespordi Liit
- Eesti Võimlejate Liit

Organisatsioonide vahelistel esivõistlustel olid võitjate tagajärjed järgmised (viis tõstet): kergeim kaal Lapidus 412,5 kg, sulgkaal Popov 467,5 kg, kergekaal Schatov 486 kg, keskkaal Koschelov 522,5 kg, poolraskekaal Sparre 500 kg ja raskekaal Ambartsumjan 575 kg.

Parema pildi võrdlusteks annaksid kolme olümpia-tõste kogusummad (alates kergeimast kaalust):

	Võistleja kaal	Suru-mine	Rebi-mine	Tõuka-mine	Kogu-summa
Lapidus	53,5	82,5	80	110	272,5
Popov	59,5	85	95	120	300
Schatov	67,4	81	100	130	321
Koschelov	73,2	95	95	140	330
Sparre	81,5	95	100	130	325
Ambartsumjan	109,3	120	115	145	380

Kui venelased oleksid osa võtnud 1935. a. euroopa-võistlustest Pariisis ja igas kaalus startinud kas või ainult ühe osavõtjaga (lubatud kahe asemel), siis oleksid nad Pariisi tagajärgede järgi tulnud punktidega kolmandaks, surudes Prantsusmaa neljandaks. Kuid veel rohkem: ainult kolme esimese kohaga arvestades oleks Venemaa tulnud koguni Saksa järgmiseks! Popov oleks võitnud sulgkaalus, kuna kaks teist venelast — Schatov kergekaalus ja Koschelov keskkaalus — oleksid tulnud kolmandaks, millega prantslastelt oleks riisunud kaks kolmandat auhinda.

Kui tuleks Eesti-Vene maavõistlus tõstmises, siis venelased võidaksid ülekaalukalt kõigis kaaludes. Ainsana vast A. Luhaäär suudaks pakkuda konkurentsi. Võita aga üksnes sel juhul, kui saavutab oma maksimumi. Ülaltoodud Vene tõstjad on organisatsioonide vaheliste esivõistluste võitjad. Peale poolraskekaallase Sparre on samad mehed ühtlasi SSSR-i meistrid. Kuid Sparre asemel on neil välja panna teine, tugevam tõstja — Kasperovitsch, kelle kogustamma küünib kolmes tõstes üle 360 kg! Kahega surumises ja tõukamises on selle mehe nimel Vene rekordid — vastavalt 119,85 ja 150,7 kg.

Ujumises oli maailmarekordseks Borissovi saavutus 400 m seliliujumises — 5.24,8. Kuid mees on ühtlasi ka väga hea crawlis, milles ta l. a. tippsaavutused 100 m — 59,1, 200 m — 2.17,5, 400 m — 5.01,0, 1000 m — 13.37,2 ja 1500 m — 20.29,3. Naistest tuli toime maailmarekordse ajaga 400 m rinnuliujumises Aleschina — 6.07,8! On vist üleliigne seletada, et

ujumises on venelased meist kuni klass paremad. Mõnel alal on venelased Euroopa tabelis esimese kümne seas.

Kergejõustikus on venelased meist paremad peamiselt jooksudes, teistel aladel aga enam-vähem tasavägised. Maavõistluse puhul oleks aga ennustada venelaste võitu, tänu nende parematele jooksjatele. Selgema pildi annavad l. a. püstitatud Vene rekordid, mis järgmised: 100 m Golovkin 10,6, 200 m Ljuljko 21,8, 800 m Deissov 1.56,4, 1500 m S. Znamenski 3.59,5, 3000 m S. Znamenski 8.37,1, 5000 m S. Znamenski 14.51,2, 110 m tõkkeid Besrukov 15,4, ketas Ljahov 47,34, kuul Ljahov 15.20,5, vasar Ljahov 48.71, kõrgus Rutter 1.90,5, kaugus Ljuljko 7.24, teivas Rajevski 4.18 (Euroopa esimene l. a.) ja kümnevõistlus Demin 6368 punkti. Kahjuks ei ole tuua 10-ne parima tagajärje võrdlust, kuid eeldada on, et selles oleme venelastega enam-vähem tasavägised.

Eriti edukad olid aga naiskergejõustiklased, kes tulid toime koguni maailmarekordsete saavutustega. Näiteks Bökova 500 m-is 1.16,8 ja Berdnikova kahe käega kettaheitel (tegelikult küll väheharrastatav ala) — 70.09. Kuid venelannade nõukogude-rekordid väärivad suurt tähelepanu: 100 m Schamanova 12,3, 400 m Bökova 59,5, 800 m Mamoeva 2.19,0, ketas Berdnikova 40.92, kuul Sebrjukova 13.40, oda Maslova 40.47 jne. Venelannad hüppavad koguni teivast, milles nende rekord 2.53.

Korv- ja võrkpallis näevad venelased endile ainsatena konkurentidena ameeriklasi. Kuid, vähemalt esialgu, pole millegagi tõendatud, et venelased oleksid eeskätt paremad Euroopa parimatest, s. o. korvpallis Lätist ja Eestist ning võrkpallis Eestist ja Tšehhoslovakkia. Puuduvad rahvusvahelised võistlused venelastega. Need ainsatena annaksid enam-vähem selgema pildi venelaste käsipalli-võimetest. Siinkohal on ette tuua ainult üks rahvusvaheline kohtamine, mis leidis aset augustis Prantsusmaal. Nõukogude korvpalli-naiskond pärast võite Prantsuse töölisspordi-naiskondade üle 49:11, 65:12 ja 65:11 mängis ka töölisspordi-meeskonnaga, kelle võitis 38:32. Kas saab aga sellele matschile vaadata tõsiselt ja sellest otsida mingisugust mõõdupuud?

Lõpetades ülevaate Nõukogude möödunud spordiaasta kohta, ei saa jätta märkimata, et sporditase seal kerkib järjest. Sport Nõukogude Venes on riiklikul alusel, mis ka võimaldab paremat arendamist.

POKSIJATE ROOTSI-VÕIDUD

P. MATSOV

Selle kolme päevaga, kaua Eesti poksijad võistlesid Stokholmis, tegid nad Eesti poksile suuremat reklaami, kui seni seda olid suutnud Rootsi saabunud teated Eesti rusikameeste võitudest näiteks Soome ja Balti naaberriikide üle. Numbrid on ju üksnes külmad numbrid, kuid isikliku ihusilmaga näha Eesti poksioskust, see juba veenab, et sealpool Balti merd leidub tõesti heaklassi mehi.

Eesti poksist oldi Rootsis nii mõndagi kuulnud, kuid kuuludut võeti siiski kahtlevalt: võib olla on eestlased head, võib olla ka mitte. Nende ridade kirjutajalt paluti enne võistlusi informatsiooni Eesti poksijate seniste rahvusvaheliste resultaatide kohta. Nii kuuldi peale muu ka TPK õnnestunud euroopaturneest 1934. a. ja sellest, kuidas eestlased vaatamata kaotusele väärtsid Lodzis võidu. Rootsi rahvusmeeskond on aga teatavasti Lodzis kaotanud. Võis märgata, et informatsiooni küsija arvas kuulvat liialdamist, kuid ta ei lausunud midagi ja eemaldus viisakalt. Sama mehega oli teine kohtumine esimese võistlusõhtu lõpul, millal viiest eestlasest oli neli võitnud, meist kolm koguni knocki-võitudega. Nüüd arenes jutt juba teistmoodi: uskmatus oli saanud uskuja ja ühtlasi hea sõber. Kõigi kolme võistlusõhtu kirjeldused olid suureks reklaamiks Eestile ja Eesti poksile. Eestlasi võrreldi juba inglasega, eestlased olid sensatsiooniks jne. Suurimasse vaimustusse sattus Rootsi suurima spordilehe Idrottsbladeti toimetaja Seo Holmstedt. Talle tundus, nagu oleks ta avastanud uue poksimaad, uue Ameerika.

Suurimat kiitust eestlaste seas sai E. Seeberg,

kes praegu on ka tõesti oma elu parimas vormis. Sensatsiooniline oli tema matsch Rootsi junioride meistri H. Rydelliga. Kahe esimese roundi järele võis karta, et võidab rootslane — punktidega: Seeberg oli poksinud liig julgelt. Kolmandal roundil viis aga lõualöök rootslase knock-outi! Finaalis juhtus Seebergiga see, mida ta eluaeg polnud veel maitsnud: esmakordselt leidis ta enda knock-down olevat. Kuid kohe oli mees uuesti püsti ja valas säärase süsteemikindla löökide seeria alul vastase allkehasse ja pärast pähe, millist tavaliselt saab sooritada üksnes punchingpalli kallal. Ja ta võitis tugeva H. Anderssoni ning tuli kaaluvõitjaks. Eriti hea oli E. Seeberg lähivõistluses.

Teine eestlastest kaaluvõitja oli A. Reinke. Poolfinaalis oli mees vigastanud oma parema käe ja poksis finaalis ühe käega. Finaali lubati teda kaasa teha üksnes selle tingimusega, et ta kõik riisiko haige käe pärast võtab endale. Kuid ka ühe käega poksisdes tuli A. Reinke võitjaks — 3:0. Selle eest sai ta erimedali, kui kangelaslik võitja.

Poolraskekaalus tuli B. Salong kolmandaks, kaotanult seejuures ainult ühe matschi. Tema võitjaks osutus Åke Johnson, kellel hea nimi sakslaste võitjana. Kuid see mees oli ühtlasi suur poseeriija, kes poksis rohkem publikule. Polnuks Salong eelmisel päeval teise rootslase vastu vigastanud oma kätt ja ka muu tervisliku rikkete all kannatanud, ta oleks võitnud Johnsoni. Kuid Johnson ei pääsnud siiski oma saatuselt: finaalis sai ta lüüa ühelt noorelt ja vähetuntud kaasmaalasekt.

Kõige õnnetum mees oli vast N. Kapustin.

Müügil

Lihatsentraalides

ja kõigis paremates toiduainete ja

delikatess
kauplustes

„ESTO“

puu- ja aiavilja konservid ja marmelaadid:

puuviljakompott
õunad
pirnid
kollased ploomid
sinised „
paradiisiõunad
puuviljamarmelaad
delikatess „

ploomimarmelaad
pohlakeedis
lillkapsad
kollased oad
tomatipüree
kurgid
buravikud soolatud
buravikud marineeritud

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 1 20. jaanuar 1936 17. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval.

Toimetis ja talitus: Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28.

Talitus avatud iga äripäeval kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 snt., 1/4 a. 75 snt.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja teksis: 1/2 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/2 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Harju 48-6, tel. 444-28,

ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

Esimese vastase võitis ta tehnilise knockiga ja läks siis Henry Petterssoni vastu, kes eelringis oli võitnud Rootsi senise meistri Oskar Perssoni. Eestlane oli paremaks meheks, kuid ometi anti talle kaotus — hääldtega 2:1. Järgmisel päeval töid lehed suure pealkirja all, et eestlasele olevat kohtunikud teinud ülekohut. Tehti etteheiteid kohtunikele, et need oma hindamisviisis on vanamoelised: ei oska hinnata seda, kes juhib võistlust, s. t. kes on aktiivsem. Kuid kolmandal matschil sai Kapustin siiski tõelise kaotuse, kuigi seejuures tehniliselt nõrgemalt mehelt, kui seda oli H. Pettersson. Kapustini võitjaks osutus Hanram, pikkade kätega poksija, keda Kapustinil, kellel kergeteskaalase kohta liig lühikesed käed, ei saanud hästi tabada. Siiski kahel esimesel roundil juhtis eestlane, kuid kolmandal sai sisse lööke, mis tegid teda groggyks. Hanrami võit, kuigi hääldtega ainult 2:1, oli siiski teenitud.

Võib arvata, et E. Lukin, kes ei saavutanud ühtki võitu, oli meeskonna nõrgimaks punktiks. Avameelselt öeldes, kahtlesin Lukinis enne võistlusi, kuid vaatamata kaotustele, sooritas Lukin väga toredad matschid. Võib öelda, et oma esimese vastase, H. Emilssonini, üle väärilis E. Lukin võitu. Emilsson on kõhukas mees, kuid siiski kiirem Lukinist. Lähivõistluses töötas aga Lukin paremini, ja kuna lähivõistlust oli palju, siis Lukini paremus oli mõeldav. Hääled olid 2:1. Lukin on esimene, keda kõige lähemal ajal uuesti Rootsisse kutsutakse.

Raskekaalu matschidel juhtus õnnetus, mis poksivõistluste kohta ei peaks olema mõeldav. Üks poksijaid murdis oma sääreлуу. See juhtus 17-aastase John Larssoniga, kes seni oli pidanud 27 matschi ja neist 20 viimast võitnud knockiga. Viimati suigutas ta kaheks tunniks magama ühe tugeva daanlase. Larssoni matschi Per Anderssoniga oodati huviga. Larssonist loodeti sensatsiooni. Alul oligi ta parem, kuid sai siis paar säärast lööki, mis viisid ta põrandale ja tegid mehe groggyks. Ringikohtunik oleks pidanud lõpetama matschi, kuid ta ei teinud seda. Uimasena tõusis Larsson püsti, sai aga kohe uue löualöögi, mille tagajärjel kukkus selili pea ees, jalad järel. Kas nüüd jalad läksid risti, nii et üks jalg kukkudes murdus teisele, või tabas üht jalga kangestus, mis knock-oudi olukorras võimalik, kuid faktiks jäi sääreлуу murdumine. Haruldane õnnetus poksiringis.

Rootslased harrastavad puhast poksi. Veidigi lah-tise käega või käeseljaga löömise eest saab märkuse.

Ka peaga nügimise eest. A. Reinkel jäi kogemata puus ette, mille otsa oma hooga kukkus rootslane, ja Reinke sai märkuse. Rootslased hindavad suuresti tehnikat. Mitte kisklemist, vaid häid lööke tahavad nad näha. Löögi eest ärahüppamine on neil hea. Kapustinil läks nii mitugi head lööki kaduma: ta leidis eest ainult tühja õhu ja sai samal ajal ise külje pealt löögi. Rootslane sai kahelkordsed punktid: kaitse ja löögi eest. Rootslane kargab juure, teeb paar välkkiiret lööki ja hüppab siis ise nurka. Teda tuleb taga ajada. Saad mehe kätte, ta teeb uuesti paar lööki ja kargab ruttu teise nurka. Nii ta nopib punkte ja ise pageb eest. Sääraselt kujunes üks Kapustini matsche, millel ta kaotas. Kapustin oli aktiivsem ja tabas ka, kuid punkte noppis rootslane. Rootslased tarvitavad sageli svinge. See on neil Inglise kooli päritoluga. Eestlaste kohta lausused nad, et meie kool olevat parem kui Inglise oma. Selles väljenduses tundub siiski liialdust, sest meie alles taotleme Inglise kooli, mis seninähtu põhjal on siiski parem, kui meie praegune kool.

Rootsi on enam-vähem võrdne Skandinaavia teiste, s. o. Daanile ja Norrale. Kui ta praegu näib veidi nõrgemana, siis on see ajutine nähe, mis ei vältu kaua. Vägevast noorte kaadrist võib aasta pärast võrsuda täiesti uued kuulsused. Ja noortele pühendatakse Rootsis suurt tähelepanu. Üks kord aastas peetavatest noorte esivõistlustest võtab osa poksijaid massiliselt. Esivõistlused korraldatakse kahes osas: 4 kaalu enne ja 4 kaalu pärast jõuluid. Kummalgi korral vältavad võistlused 6 päeva. Tänavu pärast jõuluid 6 päeval käis noorte võistlusi jälgimas 12.000 vaatajat! Et just noorte kaudu taotletakse taseme tõstmist, siis see tõendab, et meiegi Eestis tammume õiget rada.

MEHAANILINE EHITUS-
JA MÖÖBLITÖÖSTUS

P. SEIL

Tallinnas, Toompui-
tee 27, telefon 468-74